Akademin för hälsa, vård och välfärd

ATT VÅRDAS ISOLERAD MED COVID – 19 INOM SLUTENVÅRD

- En allmän litteraturöversikt

LINNÉA HERMANSSON
DANIELLA MÖLLER

Huvudområde: Vårdvetenskap med inriktning mot omvårdnad
Nivå: Grundnivå
Högskolepoäng: 15 hp
Program: Sjuksköterskeprogrammet
Kursnamn: Examensarbete med inriktning mot omvårdnad
Kurskod: VAE209

Handledare: Linda Sellin
Examinator: Jessica Höglander

Seminariedatum: 25-11-28
Betygsdatum: 25-12-11

SAMMANFATTNING

Bakgrund: Covid-19-pandemin innebar global påverkan och utmaningar för hälso- och sjukvården. För att minska smittspridningen vårdades många patienter isolerat inom slutenvård. Tidigare forskning visade att isoleringsåtgärder påverkade sjuksköterskors arbete negativt. Skyddsutrustning försvårade kommunikationen och den fysiska beröringen. **Syfte:** Syftet var att sammanställa en översikt av patienters erfarenheter av att vårdas isolerat med Covid-19-infektion inom slutenvård. **Metod:** En allmän litteraturöversikt baserad på elva vårdvetenskapliga artiklar. Nio kvalitativa artiklar och två kvantitativa artiklar. **Resultat:** Tre teman identifierades: ”Betydelsen av anhöriga”, ”Betydelsen av bemötandet” samt ”Kroppslig och psykologisk påverkan”. Resultatet framhöll betydelsen anhöriga hade för patienters återhämtning och välbefinnande. Dessutom framkom hur strikt begränsad kontakten med anhöriga var. Vidare framkom hur bemötande och kommunikation från sjuksköterskor och sjukvårdspersonal satte prägeln för vårderfarenheten hos patienter. Resultatet framhöll hur den psykologiska hälsan bortprioriterades vilket resulterade i negativa erfarenheter hos patienter. **Slutsats:** Patienters erfarenheter av att vårdas isolerat med Covid-19 påverkades av restriktioner, bristande bemötande och begränsad kommunikation. Stöd och kontakt med anhöriga hade betydelse för välbefinnande och återhämtning. Slutsatsen är att sjuksköterskor har en central roll i att lindra lidandet som isolering kan medföra genom att upprätthålla en individanpassad, empatisk och tydlig kommunikation som främjar trygghet och återhämtning.

Nyckelord: Covid-19, Isolerad, Litteraturöversikt, Patientperspektiv, Slutenvård.

ABSTRACT

Background: The Covid-19 pandemic has had a global impact and challenges for healthcare. To reduce the spread of infection, many patients were cared for in isolation in inpatient settings. Previous research has shown that isolation measures negatively affected nurses' work. Protective equipment made communication and physical contact more difficult. **Aim:** The purpose was to compile an overview of patients´ experiences of being cared for in isolation with Covid-19 infection within inpatient care. **Method:** A general literature review was conducted based on eleven nursing science articles, nine of which were qualitative and two quantitative. **Results:** Three themes were identified: "The importance of relatives", "The importance of treatment" and "Physical and psychological impact". The results highlighted the importance of relatives for patients' recovery and well-being. In addition, it became clear how strictly limited contact with relatives was. It also became clear how treatment and communication from nurses and other healthcare personnel left their mark on the care experience for patients. The results highlighted how psychological health was deprioritized, which resulted in negative experiences for patients. **Conclusion:** Patients´ experiences of being cared for in isolation with Covid-19 were affected by restrictions, insufficient communication and lack of compassionate care. Support and contact with family members were important för well-being and recovery. The conclusion is that the nurse has a central role in alleviating the suffering caused by isolation by maintaining individualized, empathetic and clear communication that promotes safety and recovery.

Keywords: Covid-19, Inpatient Care, Isolation, Literature Review, Patient Perspective.

INNEHÅLL

1 INLEDNING ... 1

2 BAKGRUND ... 1

2.1 Centrala begrepp ... 1

2.1.1 Covid-19 ... 1

2.1.2 Isolering ... 2

2.1.3 Patient ... 2

2.1.4 Pandemi ... 2

2.1.5 Slutenvård ... 2

2.2 Tidigare forskning ... 2

2.2.1 Sjuksköterskors erfarenheter av att vårda isolerade patienter med Covid-19 ... 3

2.2.2 Sjuksköterskors erfarenheter av smittförebyggande åtgärder ... 3

2.2.3 Sjuksköterskors erfarenheter av att arbeta nära döden ... 4

2.3 Vårdvetenskapligt perspektiv ... 4

2.3.1 Lidande ... 5

2.3.2 Vårdkultur ... 5

2.3.3 Vårdrelation ... 6

2.4 Styrdokument och lagar ... 6

2.4.1 Smittskyddslagen ... 6

2.4.2 Patientsäkerhetslagen ... 6

2.4.3 Kompetensbeskrivning för legitimerade sjuksköterskor ... 7

2.5 Problemformulering ... 7

3 SYFTE ... 7

4 METOD ... 8

4.1 Datainsamling och urval ... 8

4.2 Genomförande och analys ... 10

4.3 Etiska överväganden ... 11

5 RESULTAT ... 12

5.1 Likheter och skillnader i artiklarnas syfte ... 12

5.2 Likheter och skillnader i artiklarnas metod **12**

5.3 Likheter och skillnader i artiklarnas resultat **14**

5.3.1 Betydelsen av anhöriga *14*

5.3.2 Betydelsen av bemötandet *14*

5.3.3 Kroppslig och psykologisk påverkan *16*

6 DISKUSSION **17**

6.1 Resultatdiskussion **17**

6.1.1 Diskussion av artiklarnas syfte och metod *17*

6.1.2 Diskussion av artiklarnas resultat *19*

6.2 Metoddiskussion **22**

6.3 Etikdiskussion **25**

7 SLUTSATSER **26**

8 FÖRSLAG PÅ VIDARE FORSKNING **27**

REFERENSLISTA **28**

BILAGA A SÖKMATRIS

BILAGA B KVALITETSGRANSKNING

BILAGA C ARTIKELMATRIS

1 INLEDNING

Under Covid-19-pandemin, som drabbade Sverige år 2019, blev isolering en central del av vården. Isolering förekom både i samhället och inom sjukvården som en nödvändig åtgärd för att begränsa smittspridningen.

Vi är två sjuksköterskestudenter med tidigare erfarenhet från verksamheter där isolering utgör en del av det kliniska arbetet, vilket väckte vårt intresse för att fördjupa kunskapen om hur patienter upplevt att vårdas isolerat inom slutenvård. Vårt intresse grundar sig i våra egna yrkeserfarenheter. En av oss arbetar på en neonatalavdelning där isolering är en återkommande del av infektionsprevention. Under pandemin förstärktes dessa rutiner och vården av isolerade patienter blev en mer framträdande del av vardagen. Den andra av oss arbetar på BB, där pandemin resulterade i att patienter behövde isoleras på sina rum. Vårdpersonalen bar skyddsutrustning kontinuerligt, medan patienter ofta tillbringade flera dygn ensamma i patientsalen. Detta väckte tankar om hur isoleringen påverkade patienters välmående, då många uttryckte känslor av instängdhet och ensamhet.

Ämnet till examensarbetet hämtades via en intresselista från Mälardalens Universitet, där Infektions- och lungkliniken vid Region Sörmland efterfrågade fördjupad kunskap om att vårdas isolerad.

2 BAKGRUND

Bakgrunden presenterar centrala begrepp som är relevanta för examensarbetet, tidigare forskning som belyser sjuksköterskors erfarenheter av att vårda patienter isolerat med Covid-19 samt ett vårdvetenskapligt perspektiv. Vidare redovisas relevanta styrdokument och lagar, och avslutningsvis presenteras problemformuleringen.

2.1 Centrala begrepp

De centrala begreppen i denna litteraturöversikt är Covid-19, isolering, patient, pandemi och slutenvård. Begreppen beskrivs nedan.

2.1.1 Covid-19

Coronaviruset identifierades första gången i december 2019 i staden Wuhan i Kina efter rapporter om fall av svår viral lunginflammation. Covid-19 är en infektionssjukdom orsakad av SARS-CoV-2-viruset som kan ge mild till måttlig luftvägssjukdom hos de flesta, men som hos vissa leder till allvarlig sjukdom. Viruset sprids via partiklar från en smittad persons mun eller näsa när hen hostar, nyser, talar, sjunger eller andas. Dessa partiklar kan vara både

större droppar och mindre aerosoler vilket gör att smittan kan spridas vid nära kontakt men även i trånga och dåligt ventilerade utrymmen (World Health Organization, u.å).

2.1.2 Isolering

Isolering av patient kan ske av olika skäl. Isolering på grund av smittsam sjukdom för att minska risken för smittspridning, där patienter vårdas på ett sådant sätt att smittspridning förebyggs. Smittsamma sjukdomar och bakterier som kräver isolering är exempelvis öppen lungtuberkulos, multiresistenta bakterier och mässling. Isolering av patienter är noga reglerat då det ofta innebär starka reaktioner och upplevelser för patienter som ilska, rädsla, frustation, nedstämdhet samt sorg (Lindahl & Skyman, 2021).

2.1.3 Patient

En människa benämns patient när en sjukdom eller skada gör att kontakt med vården blir nödvändig och när denne tar emot vård från professionell vårdpersonal (Almerud Österberg & Rahmqvist, 2019; Willman, 2019). Begreppet patient rymmer inte bara den medicinska dimensionen utan även en etisk innebörd, då ordet härstammar från betydelsen “den som lider”. Detta pekar på ett beroendeförhållande till vårdpersonal och påminner om vikten av respekt, delaktighet och trygghet (Willman, 2019).

2.1.4 Pandemi

En pandemi innebär en omfattande global spridning av ett nytt, förändrat eller känt smittämne och utgör ett allvarligt hot mot hälsan. Den kan orsakas av virus, bakterier eller andra biologiska ämnen. Pandemier uppstår oregelbundet och kan variera i omfattning och förlopp, vilket ställer höga krav på beredskap på alla nivåer i samhället. En pandemi kan medföra hög belastning på sjukvården, påverka flera samhällssektorer och få ekonomiska, sociala och folkhälsomässiga konsekvenser (Folkhälsomyndigheten, 2023).

2.1.5 Slutenvård

Slutenvård innebär hälso- och sjukvård som ges till patienter vars tillstånd kräver resurser som inte kan tillgodoses inom öppenvård eller hemsjukvård (Socialstyrelsens termbank, u.å). Slutenvård är vård som ges till patienter som är intagna på en vårdinrättning (Hälso- och sjukvårdslagen, [HSL], 2017).

2.2 Tidigare forskning

Nedan presenteras tidigare forskning som belyser sjuksköterskors erfarenheter av att vårda patienter isolerade med Covid-19, ett perspektiv som är centralt för detta examensarbete.

2.2.1 Sjuksköterskors erfarenheter av att vårda isolerade patienter med Covid-19

Att vårda isolerade patienter med Covid-19 erfors ensamt och som en separation från omvärlden för sjuksköterskor (Cerit & Uzun, 2022; Isaac et al., 2025). Sjuksköterskor erfor att isolering av patienter påverkade vården negativt (Demirci et al., 2020). Covid-avdelningen beskrevs som ett slutet system där patienter inte fick lämna sina rum och kontakten med anhöriga var strikt begränsad (Cerit & Uzun., 2022; Gualandi et al., 2023). Skyddsutrustning och restriktioner minskade den fysiska kontakten och försvårade kommunikationen mellan sjuksköterskor och patienter, vilket sjuksköterskor ansågs bidra till en ofullständig vård. Sjuksköterskor betonade beröring och fysisk närvaro som centrala delar av omvårdnaden och avsaknaden av detta skapade både etiska dilemman och minskad arbetstillfredsställelse (Demiciri et al., 2020).

Sjuksköterskor ansåg att de var patienters främsta relation och försökte i vissa fall ersätta familjens närvaro, särskilt i livets slutskede (Gualandi et al., 2023). Vidare beskrevs att relationen mellan sjuksköterskor och patienter fördjupades när anhöriga inte kunde vara närvarande (Cerit & Uzun, 2022; Gualandi et al., 2023). Sjuksköterskor beskrev att vårdandet av isolerade patienter resulterade i erfarenheter av rädsla och oro för att smitta den egna familjen (Cerit & Uzun, 2022; Isaac et al., 2025; Kalateh Sadati et al., 2021; Norman et al., 2025).

Ångest uppstod i samband med att sjuksköterskor var oförmögna att lindra patienters lidande, vilket ledde till frustration, hjälplöshet och misslyckande när patienters sjukdomstillstånd inte förbättrades (White, 2021). Patienters ensamhet, panikattacker och lidande påverkade sjuksköterskor djupt och svåra händelser samt förluster lämnade bestående avtryck (Gualandi et al., 2023). Erfarenheter av maktlöshet uppstod särskilt när vården inte överensstämde med sjuksköterskors värderingar och ideal om god omvårdnad (White, 2021).

Den bristande kunskapen om Covid-19 i kombination med otillräcklig beredskap och utbildning, bidrog till erfarenheter av en pressad arbetssituation (Isaac et al., 2025; Kalateh Sadati et al., 2021). Långa arbetspass med hög arbetsbelastning, flera svårt sjuka patienter och låg bemanning förstärkte dessa erfarenheter och resulterade i stress (Isaac et al., 2025) och osäkerhet uppstod även i relation till frekventa ändringar av riktlinjer och nya arbetsuppgifter i sjuksköterskors arbete (Craw et l., 2022).

Trots dessa påfrestningar framhöll sjuksköterskor att deras profession var avgörande i vården. Sjuksköterskor erfor att de var behövda och beskrev sitt yrke som ett kall. Samtidigt gav utmaningarna nya möjligheter att utveckla strategier och stärkt självförtroende i vårdandet (Isaac et al., 2025).

2.2.2 Sjuksköterskors erfarenheter av smittförebyggande åtgärder

Sjuksköterskor beskrev skyddsutrustningen som ett hinder för kommunikationen med patienter. Eftersom ansiktsuttryck inte gick att identifiera framhöll sjuksköterskor hur viktig ögonkontakten kom att bli i vårdandet (Cerit & Uzun, 2022; Demirci et al., 2020; Gualandi et al., 2023). Erfarenheter av brist på skyddsutrustning var återkommande (Craw et al., 2022;

Gunawan et al., 2021; Isaac et al., 2025; Kalateh Sadati et al., 2021) och i vissa fall tvingades sjuksköterskor återanvända masker genom tvätt och desinfektion (Gunawan et al., 2021). Bristen på skyddsutrustning bidrog till att sjuksköterskor utsattes för en ökad risk för smitta, vilket väckte oro för både den egna hälsan och risken att smitta anhöriga (Craw et al., 2022; Isaac et al., 2025). Arbetet försvårades även av att på- och avklädning av skyddsutrustningen var tidskrävande. Sjuksköterskor beskrev att vårdåtgärder ofta utfördes samlat för att minska antalet besök i patientrummen, vilket enligt sjuksköterskors erfarenheter påverkade det patientnära arbetet negativt (Demirci et al., 2020; Norman et al., 2025;). Skyddsutrustningen blev en ständig påminnelse för både sjuksköterskor och patienter om smittan (Gualandi et al., 2023) och försvårade även beröring som är en central del i omvårdnaden, vilket i sin tur bidrog till minskad arbetstillfredsställelse (Demirci et al., 2020).

2.2.3 Sjuksköterskors erfarenheter av att arbeta nära döden

Sjuksköterskor beskrev erfarenheter av att konfronteras med ovanligt många och plötsliga dödsfall, vilket gjorde mötet med döden till en central och återkommande del av deras arbete (Carman Copel et al., 2022; Gualandi et al., 2023; Harris et al., 2023; Norman et al., 2025). Dödligheten till följd av Covid-19 var ett ständigt orosmoment erfor sjuksköterskor (Kalateh Sadati et al., 2021). På grund av besöksrestriktionerna dog patienter ofta utan närvaro av anhöriga och därför ansåg sjuksköterskor att de fick inta rollen som närvarande stöd i livets slutskede (Carman Copel et al., 2022; Cerit & Uzun, 2022; Gualandi et al., 2023; Harris et al., 2023). Att ta på sig denna roll ansåg sjuksköterskor som en av de mest känslomässigt påfrestande aspekterna (Carman Copel et al., 2022) men det gav samtidigt situationen både tyngd och mening (Harris et al., 2023). Samtidigt framkom erfarenheter gällande avtrubbning av medkänslan och tecken på traumatisering till följd av mängden dödsfall sjuksköterskor behövde hantera (Isaac et al., 2025). Den emotionella bördan förstärktes ytterligare av att patienter ofta saknade sina anhöriga i livets slutskede, vilket resulterade i erfarenheter av ensamhet även hos sjuksköterskor under vårdsituationerna (Harris et al., 2023). Sjuksköterskor beskrev hur de bar med sig starka minnen av patienter som inte överlevde, vilket var både tungt och meningsfullt (Gualandi., 2023). För att hantera dessa erfarenheter utvecklades symboliska handlingar såsom utskrivningsceremonier med musik och skapandet av en minnesträdgårdar för att hedra avlidna patienter (Norman et al., 2025).

Trots de svåra situationerna ledde erfarenheterna till nya insikter och en stärkt professionell autonomi (Carman Copel et al., 2022; Norman et al., 2025). I takt med att pandemin fortskred utvecklade sjuksköterskor strategier för att hantera erfarenheter och finna styrka i arbetet (Gualandi et al., 2023). Att använda egenvårdsstrategier, såsom träning, terapi och stöd från kollegor underlättade hanteringen av stressen som arbetet medförde (Carman Copel et al., 2022).

2.3 Vårdvetenskapligt perspektiv

Den vårdvetenskapliga teori som valts är Katie Erikssons caritativa teori, där människan ses som en helhet av kropp, själ och ande och där caritas, kärlek och barmhärtighet, utgör

grunden för allt vårdande. Hälsa innebär att människan upplever helhet i tre dimensioner som består av kropp, själ och ande. Kroppen representerar friskhet, själen representerar inre balans i relation till livet och ande representerar förmågan att finna mening och djupare värden som berikar livet. När balansen mellan dessa tre dimensioner rubbas kan det uttryckas som olika hälsoproblem, behov eller begär (Eriksson, 2018). Den caritativa vårdteorin betonar även människans behov av att både ge och ta emot kärlek samt känna gemenskap. Vid isolering berövas människan denna gemenskap, vilket kan leda till känslor av ensamhet och lidande. Den caritativa vårdteorin valdes i detta examensarbete då den belyser hur människan påverkas av den miljö hon befinner sig i och hur sjuksköterskors hållning och attityd gentemot patienter kan påverka återhämtning, tillfrisknande och upplevelse av vårdandet.

2.3.1 Lidande

I den caritativa vårdteorin är lidande ett centralt begrepp. Kunskap om lidande och hälsa utgör vårdandets hjärta, och att lindra lidande är motivet för all vård. Lidandet kan förstås som en kamp mellan det onda och det goda, mellan smärta och glädje. Lidandet kan ge hälsan en djupare mening genom att människan blir medveten om livets kontraster och sina inre resurser. Grunden för lindring ligger i kärleken, den kraft som möjliggör tröst oavsett hur lidandet uttrycks. Tro, hopp och kärlek utgör vårdandets grund och är centrala i kampen mot lidandet. Genom medmänsklighet och medkänsla kan vårdaren ana och förstå lidandets olika uttryck, som är unikt för varje människa. För att människan ska kunna försonas med lidandet och uppleva hälsa krävs en balans mellan kropp, själ och ande. Försoning möjliggörs genom den vårdande akten, där sjuksköterskor möter patienter med tro, hopp och kärlek. Tro, hopp och kärlek representerar sjuksköterskors hållning i relation till patienter och skapar tillit, välbefinnande och utveckling som möjliggör helande och integration (Eriksson, 2018).

Eriksson beskriver tre former av lidande: sjukdomslidande, vårdlidande och livslidande. Sjukdomslidande uppstår i samband med sjukdom och behandling och kan innebära kroppslig, själslig eller andlig smärta. Vårdlidande uppkommer i mötet med vården när patientens värdighet kränks eller behov förbises, vilket begränsar människans inre hälsoresurser. Livslidande handlar om det lidande som följer livets villkor och människans existentiella ensamhet när sjukdom rubbar det självklara livet (Eriksson, 2018).

2.3.2 Vårdkultur

Begreppet vårdkultur enligt Erikssons teori beskrivs som den miljö som människan befinner sig i. Relaterat till sjukvården innebär detta en kultur i vårdandet som byggs upp av grundläggande värden, ritualer och traditioner. Om dessa värden präglas av ett tydligt ethos och kommer till uttryck i sjuksköterskors etiska hållning, uppfattas kulturen som vårdande och blir en inbjudan till den lidande människan. Ethos utgör kärnan i det grundläggande motiv som ger vårdandet dess mening och sammanhang. Miljöns betydelse för människan gör att vårdkulturen kan främja läkande och försoning, medan avsaknaden av en vårdande kultur kan hindra dessa processer. När en människa kommer in i en ny eller obekant miljö uppfattas ofta den rådande stämningen och atmosfären. En vårdande kultur upplevs trygg

och inbjudande, medan en icke-vårdande kultur kan ge en negativ eller distanserad upplevelse. Världen är mångdimensionell och består av den yttre världen innehållande den materiella miljön med exempelvis möbler och färger. Mellanvärlden, även kallat relationernas värld, där interaktioner mellan människor sker och vårdkulturen tar form. Slutligen den inre världen som är det mest privata och existentiella rummet inom varje individ. Alla dessa världar existerar samtidigt och påverkar varandra. När något förändras i den yttre världen påverkas mellan- och inrevärlden, vilket resulterar i påverkan på människans hälsa och välbefinnande (Eriksson, 2018).

2.3.3 Vårdrelation

Vårdrelationen är relationen mellan patient och vårdare, grunden för allt vårdande och för vårdprocessen. I mötet mellan patient och vårdare skapas ett utrymme där patienten kan växa och utvecklas och där finns möjlighet att uttrycka behov, känslor och problem. Vårdrelationen bygger på ömsesidighet, vilket innebär att både patient och vårdare deltar aktivt utifrån egen beredskap och förutsättningar. En fungerande vårdrelation är professionell och vilar på kunskap, etik och ett vårdande förhållningssätt. Vårdrelationen syftar till att stödja patientens hälsoprocesser och bidra till försoning och helhet. När vården inte grundas på en äkta relation riskerar vården att reduceras till en rad uppgifter, vilket försvagar vårdandets innersta mening (Eriksson, 2018).

2.4 Styrdokument och lagar

Nedan presenteras relevanta styrdokument och lagar som är centrala för sjuksköterskors ansvar. Fokus ligger på smittskyddslagen, patientsäkerhetslagen samt kompetensbeskrivningen för legitimerade sjuksköterskor.

2.4.1 Smittskyddslagen

Smittskyddslagen (SFS 2004:168) syftar till att skydda befolkningen mot spridning av smittsamma sjukdomar och alla har ansvar att vidta rimliga försiktighetsåtgärder. Den som vet eller misstänker att han eller hon är smittad ska skydda andra, och vid allmänfarliga sjukdomar även informera dem som kan ha utsatts för smitta. Vidare regleras i Smittskyddslagen att hälso- och sjukvårdspersonal har ett ansvar att upptäcka smittsamma sjukdomar och vidta nödvändiga åtgärder för att begränsa smittspridning. Smittade personer ska erbjudas vård, behandling och stöd för att förändra smittfarligt beteende. Om en person inte frivilligt följer åtgärder och risk för smitta finns, kan isolering beslutas. Den isolerade ska få vård, stöd, sysselsättning och möjlighet till utevistelse.

2.4.2 Patientsäkerhetslagen

Patientsäkerhetslagen (SFS 2010:659) syftar till att främja patientsäkerheten inom hälso- och sjukvården. Lagen beskriver att personal inom hälso- och sjukvården har en skyldighet

att tillgodose hög patientsäkerhet. Vetenskap och beprövad erfarenhet ligger till grund för arbetet som utförs inom hälso- och sjukvården och patienter ska ges omvårdnad i enlighet med denna vetenskap och beprövade erfarenhet. Personal som utför vård har en skyldighet att visa patienter omtanke och respekt.

2.4.3 Kompetensbeskrivning för legitimerade sjuksköterskor

Enligt kompetensbeskrivning för legitimerad sjuksköterska ska sjuksköterskor identifiera och uppmärksamma risker hos patienter i syfte att förebygga ohälsa. All omvårdnad ska utföras med respekt för människors rättigheter, värderingar, självbestämmande, integritet och värdighet. Sjuksköterskor har en skyldighet att arbeta personcentrerat och inkludera både patienter och anhöriga. Att arbeta personcentrerat innebär att ta del av patienters berättelse gällande behov, resurser och förväntningar samt bidra till patienters delaktighet i beslut, mål och uppföljning av vården. Vården utgår från patienters berättelse för att säkerställa en god och säker vård (Svensk sjuksköterskeförening 2024).

2.5 Problemformulering

Isolering av patienter med smittsam sjukdom är en viktig åtgärd inom slutenvård för att förhindra smittspridning. Tidigare forskning visar att vård av isolerade patienter kan innebära ökad stress, oro för smitta och minskad arbetstillfredsställelse för sjuksköterskor. Användning av skyddsutrustning, bristande kunskap om Covid-19 och smittförebyggande åtgärder kan leda till negativa konsekvenser för patienters delaktighet, trygghet och vårdkvalitet. Det vårdvetenskapliga perspektivet lyfter fram att kärlek och medmänsklighet är grunden för vårdandet och när sjuksköterskors hållning grundas i ethos kan patienters värdighet stärkas. Vidare påverkas patienters välbefinnande av miljön de befinner sig i och sjuksköterskors attityder och hållning har stor betydelse för vårdkvaliteten. Vårdrelationen är grunden för vårdandet och möjliggör patienters försoning med lidande. Isolering utgör en central del av infektionsprevention inom slutenvård men kunskapen är begränsad gällande patienters erfarenheter av utmaningar och behov i relation till att vårdas isolerat med Covid-19. En ökad förståelse för patienters erfarenheter kan bidra till att sjuksköterskor och det övriga vårdteamet utvecklar strategier för att främja trygghet, delaktighet och främja god och säker vård för patienter som vårdas isolerade.

3 SYFTE

Syftet var att sammanställa en översikt av patienters erfarenheter av att vårdas isolerat med Covid-19-infektion inom slutenvård.

4 METOD

I detta examensarbete användes en allmän litteraturöversikt som metod. Metoden användes för att sammanställa en översikt över kunskapsläget inom ett omvårdnadsrelaterat område genom att identifiera, granska och sammanställa befintlig forskning. För att belysa ämnet ur olika perspektiv inkluderades både kvalitativa och kvantitativa artiklar. Nedan presenteras datainsamling och urval, analysmetod samt etiska överväganden.

4.1 Datainsamling och urval

Informationssökning i främst akademiska databaser som innehåller texter av hög standard bör genomföras för att säkerställa att kraven på examensarbetets kvalitet och standard uppfylls. Det krävs sökningar i flera olika databaser för att urvalet av litteratur ska identifieras som evidensbaserat (Östlundh, 2022). För att samla in relevant vetenskaplig litteratur i detta examensarbete genomfördes databassökningar i CINAHL Plus och PubMed. Enligt Hellberg och Karlsson (2023) krävs att sökningar genomförs i artikeldatabaser som exempelvis PubMed och CINAHL plus för att sökandet skall identifieras som strukturerat. CINAHL Plus är en databas med fokus på främst omvårdnadsvetenskap (Polit & Beck, 2020; Östlundh, 2022). PubMed är en databas som innehåller främst forskning inriktad mot medicin och hälsa (Hellberg & Karlsson, 2023; Östlundh, 2022).

Litteratursökningen i detta examensarbete inleddes med ett helikopterperspektiv, vilket enligt Friberg (2022a) innebar att skapa en helhetssyn över det område som studeras genom att läsa artiklarnas sammanfattningar med öppenhet och en kritisk blick för att identifiera artiklarnas karaktär.

Akademiska databaser innehåller en riklig mängd forskning och för att hanteringen av den stora mängden forskning inte ska bli övermäktig krävs att hanteringen av sökstrategier bemästras för att ge ett bra resultat i sökningen efter relevant forskning (Östlundh, 2022). För att säkerställa att sökningarna i detta examensarbete resulterade i hanterbara mängder relevant forskning utformades söksträngarna så att antalet träffar inte översteg 150 artiklar då författarna av detta examensarbete ansåg att ett större antal inte var rimligt att granska i en och samma sökning. Avancerad sökning med specifika söksträngar användes därmed för att uppnå såväl bredd som relevans i urvalet. För att ytterligare precisera träffarna användes fältsökning vilket enligt Östlundh (2022) innebar att ange i vilket fält sökorden ska återfinnas i artikeln. I CINAHL Plus angavs exempelvis att sökorden skulle förekomma i titel eller abstract. De sökord och kombinationer av sökord som användes redovisas mer detaljerat i bilaga A, där XB markerade fältsökning i titel och abstract och TI markerade titel.

Boolesk sökteknik en teknik för att kombinera sökord och synonymer på ett systematiskt sätt där de vanligaste operatorerna är AND, OR och NOT. Operatorn AND används för att koppla samman två eller fler söktermer, medan OR används för att inkludera synonymer eller närliggande begrepp. Vid användning av operatorn NOT mellan två termer avgränsas sökningen till att omfatta enbart det ena ordet och utesluta det andra (Östlundh, 2022). Genom användning av boolesk sökteknik säkerställde författarna av examensarbetet att

artiklar som var relevanta för ämnesområdet framkom i resultatet av sökningarna i de olika databaserna. Ett exempel på en söksträng var: Patient isolation AND hospital isolation AND Patient experiences AND Patient recovery AND Covid-19. Genom denna kombination identifierades artiklar som innefattade samtliga sökord. En mer utförlig redovisning av samtliga söksträngar presenteras i bilaga A.

Användning av avgränsningar gällande exempelvis tid, språk, dokumenttyp samt peer review underlättar urvalet genom bortsortering av material som inte är relevant eller inte uppfyller tillräcklig vetenskaplig kvalitet (Östlundh, 2022). I examensarbetet gjordes avgränsningar gällande tid, språk samt peer review. Årtalsbegränsningen 2020-2025 motiverades av att det studerande problemområdet inte existerade förrän i slutet av december 2019, då Covid-19-viruset först identifierades. I CINAHL plus avgränsades sökningarna till peer-review, engelskspråkiga artiklar publicerade mellan 2020-2025. Peer review innebär enligt Hellberg och Karlsson (2022) en kvalitetssäkring av artiklar genom att artiklarna granskats kollegialt vid insändning. I PubMed avgränsades sökningarna till engelska och samma tidsperiod. Då PubMed saknade en direkt avgränsning för peer-review användes databasen UlrichWeb för kontroll av tidskrifternas granskningsstatus. Enligt Östlundh (2022) kan information gällande artikelns granskningsstatus inhämtas från andra källor som exempelvis bibliotekets speciella databaser när avgränsning för peer review inte återfinns i databaserna. Hellberg och Karlsson (2023) menar att källkritiken gällande vetenskapliga artiklar främst handlar om att bedöma kvaliteten, samt att säkerställa att artiklarna är publicerade i etablerade och seriösa tidskrifter. I bedömningen kan relevanta frågeställningar vara exempelvis vem är avsändaren, vilken typ av text rör det sig om, vad är syftet med texten och om informationen är relevant. Vidare beskrevs att genom att använda databaser som tillhandahålls av lärosätets bibliotek kan risken att inkludera material av lägre kvalitet minskas.

För att enklare sortera bort material som inte är av intresse bör kriterier som innebär val av vad som skall väljas bort samt vad som valts ut i sökningen fastställas, dessa benämns inklusions- och exklusionskriterier (Östlundh, 2022). Inklusionskriterier för urvalet i detta examensarbete var artiklar som hade kvalitativ, kvantitativ eller mixad metod och svarade på examensarbetets syfte. Vidare skulle artiklarnas deltagare vara patienter som vårdats isolerat inom slutenvård med Covid-19 infektion. Exklusionskriterier var artiklar som inkluderade sjuksköterskors perspektiv, patienter som var under 18 år samt litteraturöversikter.

Urvalsprocessen inleddes enligt Östlundhs (2022) beskrivning där en översikt av titlar genomförs och relevanta artiklarna sparas för vidare granskning av abstract. Artiklar som uppfyllde inklusionskriterier lästes därefter i sin helhet. Totalt antal träffar var 477 där samtliga titlar överskådligt lästes vid varje enskild sökning som genomfördes. Av samtliga titlar som lästes inkluderades sammanlagt 96 artiklar för läsning av abstract och 43 artiklar lästes i sin helhet, varav elva av dessa artiklar ansågs uppnå kriterier för inkludering i detta examensarbete.

En kvalitetsgranskning med stöd av Fribergs (2022b) kvalitetsgranskningsfrågor genomfördes på totalt elva artiklar. Kvalitetsgranskningstabellen var baserad på nio frågor för att bedöma kvaliteten på artiklarna. Dessa frågor redogjorde för om problemformulering, syfte, metod och urval var tydligt skrivna, om resultatet svarade på syftet och presenterades

på ett klart sätt, samt om etiska resonemang fördes. Denna granskning säkerställde att de valda artiklarna var relevanta för examensarbetets syfte och uppfyllde forskningsetiska krav. Frågorna i kvalitetsgranskningsmallen omformulerades för att kunna besvaras med Ja (1 poäng) eller Nej (0 poäng). Kvalitetspoängen definierades enligt följande: 0-5 poäng= låg kvalitet, 6-7 poäng= medel kvalitet och 8-9 poäng= hög kvalitet. Kvalitetsgranskningen redovisas sin helhet i bilaga B. I examensarbetet inkluderades enbart artiklar som bedömdes inneha hög kvalitet vilket resulterade i inkludering av totalt elva artiklar. Nio artiklar hade kvalitativ ansats och två artiklar hade kvantitativ ansats (se bilaga C).

4.2 Genomförande och analys

Analysmetoden i detta examensarbete utgörs av en allmän litteraturöversikt enligt Friberg (2022a) bestående av fyra analyssteg. I det första steget i analysen genomförs en sammanfattning av de inkluderade artiklarna genom att artiklarna läses flera gånger för att säkerställa att det väsentliga för syftet fångas upp (Friberg, 2022a). Det första steget genomfördes genom användning av ett delat dokument som båda författarna av examensarbetet hade tillgång till. Dokumentation av sammanfattningar och relevant information från samtliga artiklar genomfördes. De inkluderade artiklarna lästes flertalet gånger för att säkerställa att det som var relevant för examensarbetets syfte dokumenterades.

Steg två i analysprocessen innebär en dokumentering i en översiktstabell för att skapa en översikt och struktur för analysmaterialet. Vad som tas med i översiktstabellen avgörs av problemområdet, forskningsfrågor samt är upp till författarna att välja vilka aspekter som ska ingå (Friberg, 2022a). I detta steg av analysen skapades ett delat dokument i tabellform där artiklarnas syfte, metod samt resultat dokumenterades för att skapa en överblick av det författarna av examensarbetet ansåg var relevant att nyansera skillnader och likheter i gällande artiklarna.

I steg tre i analysprocessen beskrevs att likheter och skillnader i artiklarna identifieras. Likheter och skillnader gällande exempelvis artiklarnas syfte, metod och analys genomförs. Till sist identifieras likheter och skillnader i artiklarnas resultat, där huvudvikten också läggs (Friberg, 2022a). I detta steg användes översiktstabellen som i föregående steg upprättats som vägledning för identifieringen av skillnader och likheter i artiklarnas syfte, metod, analys, urval samt studiernas ursprungsland. Likheter och skillnader gällande dessa fem aspekter i de kvalitativa artiklarna dokumenterades i ett arbetsdokument för att sedan syntetiseras innan överföring i examensarbetet gjordes. Samma process genomfördes gällande de kvantitativa artiklarna. När likheter och skillnader identifierats och dokumenterats gällande de fem tidigare nämnda aspekterna fortlöpte arbetet vidare till att identifiera skillnader och likheter gällande artiklarnas resultat. Genomläsning av artiklarna flertalet gånger genomfördes och aspekter som ansågs svara på examensarbetets syfte dokumenterades i ett arbetsdokument med färgkodning. Färgkodningen bidrog till att hålla isär text som handlade exempelvis om kommunikation och anhöriga. I utförandet av analysen så analyserades först nio kvalitativa artiklar och sedan två kvantitativa artiklar. Detta för att Friberg (2022a) beskrev att resultatet i kvalitativa artiklar presenteras med ord

och kvantitativa artiklar presenteras med siffror och en exakt jämförelse är inte möjlig att genomföra.

Steg fyra i analysprocessen beskrevs som att sammanställa det som analyserats och sortera materialet under olika kategorier eller teman (Friberg, 2022a). I detta steg identifierades tre teman utifrån färgkodningen som genomfördes i föregående steg: “Betydelsen av anhöriga”, “Betydelsen av bemötandet” samt “Kroppslig och psykologisk påverkan”. De tre teman som identifierats skrevs som rubriker i examensarbetet och under respektive rubrik genomfördes en sammanställning genom syntetisering och presentation av det som framkom ur artiklarnas resultat.

4.3 Etiska överväganden

I denna litteraturöversikt granskades artiklarna utifrån ett etiskt perspektiv. En granskningsfråga om etiska överväganden inkluderades i kvalitetsgranskningen (se Bilaga B) för att säkerställa att de studier som valts hade beaktat forskningsetiska principer. Samtliga artiklar innehöll någon form av etisk redogörelse, vilket visar att forskarna följt god forskningssed i enlighet med ALLEA-kodens grundprinciper (ALLEA, 2023).

Vid genomförande av kvalitativa analyser krävs en medvetenhet gällande förförståelsen som författarna besitter för att undvika att studiens resultat formas efter förförståelsen och fortlöpande reflektion genom arbetet krävs (Henricson & Billhult, 2023). Författarna av detta examensarbete hade en viss förförståelse för problemområdet, vilket bidrog till intresse och förståelse för komplexiteten i vårdandet av isolerade patienter under Covid-19-pandemin, ett område där kunskap och forskning som under pandemin var begränsad. Båda författarna arbetade på sjukhus under pandemin och hade därigenom erfarenhet av hur isolering påverkade både sjuksköterskor och patienter. Denna förförståelse har dock reflekterats över genomgående i arbetet för att kunna granska materialet med ett så objektivt och öppet perspektiv som möjligt för att undvika tolkning utifrån egna erfarenheter. Enligt Priebe och Landström (2023) syftar förförståelse på den kunskap och de insikter som redan fanns innan en studie påbörjas. Det innebär att förståelse, erfarenheter eller värderingar i relation till fenomenet fanns innan själva studieobjektet undersöks.

Fabricering, plagiering och förfalskning är tre principer som strikt går emot god forskningssed. Fabricering innebär att påhittade data presenteras som verkliga, plagiering innebär användandet av andra personers idéer eller arbeten används utan källhänvisning och förfalskning innebär att omotiverat undanhålla, ändra eller manipulera data (ALLEA, 2023). För att undvika plagiering i detta examensarbete användes referenshantering enligt American Psychological Association (2020) för att redogöra för läsaren vilken text som kom från redan befintlig forskning. För att undvika fabricering och feltolkning av data gällande engelska termer har författarna vid behov använt lexikon och Google-translate. Enligt Kjellström (2023a) kan studenter besitta begränsade språkkunskaper i engelska, vilket ökar risken för feltolkningar av artiklar och andra källor.

5 RESULTAT

I resultatdelen presenteras likheter och skillnader mellan de granskade artiklarnas syfte, urval, metod samt de tre teman som framkommit utifrån analysen av artiklarnas resultat.

5.1 Likheter och skillnader i artiklarnas syfte

Artiklarnas syftesverb varierade mellan att *undersöka*, *utforska, förstå, skapa förståelse, bedöma eller identifiera* olika aspekter av patienters erfarenheter under isolering. Likheter och skillnader gällande kvalitativa artiklarnas syftesverb identifierades. Två artiklar använde syftesverbet *utforska* (Cheong et al., 2025; Sun et al., 2021). Två artiklar använde syftesverben *förstå* (Heidaranlu et al., 2024; Wang et al., 2022) respektive *förståelse* (Chang et al., 2023; Reay et al., 2024). Syftesverbet *undersöka* återfanns i fyra artiklars syften (Chang et al., 2023; Hsiao et al., 2021; Lundberg et al., 2025; Shaban et al., 2020). De kvantitativa artiklarna använde syftesverben *identifiera* (Choi & Kim, 2024) samt *bedöma* (Chadli et al., 2024). En kvalitativ artikel var utmärkande och använde både *undersöka* och *förståelse* i det formulerade syftet (Chang et al., 2023).

Likheter och skillnader gällande vad samtliga artiklar syftade till att ta reda på identifierades. Det identifierades att tre artiklar var inriktade på covid-19 patienters *psykologiska upplevelser* av att vårdas isolerat med covid-19 (Heidaranlu et al., 2024; Sun et al., 2021; Wang et al., 2022). Gemensamt för fyra kvalitativa artiklar var att de fokuserade på covid-19 patienters *erfarenheter* av att vårdas isolerat (Chang et al., 2023; Cheong et al., 2025; Lundberg et al., 2025; Shaban et al., 2020). Vidare identifierades att två artiklar hade en gemensam inriktning på patienters *upplevelser* av isolering på grund av covid-19 infektion (Hsiao et al., 2021; Reay et al., 2024). En av de kvantitativa artiklarna fokuserade på psykosociala faktorer som påverkade livskvaliteten hos äldre vuxna Covid-19 patienter som vårdats isolerat på sjukhus (Choi & Kim, 2024). Den andra kvantitativa artikeln utmärktes från alla andra artiklar då fokuset var den psykiska stressen hos patienter som genomgått tvångsisolering under den tidiga fasen av Covid-19 (Chadli et al., 2024).

5.2 Likheter och skillnader i artiklarnas metod

Likheter och skillnader gällande artiklarnas metod identifierades. Nio av artiklarna hade en kvalitativ ansats och två artiklar hade kvantitativ ansats.

Likheter och skillnader i artiklarnas datainsamlingsmetod identifierades. Samtliga kvalitativa artiklar använde intervjuer som datainsamlingsmetod (Chang et al., 2023; Cheong et al., 2025; Heidaranlu et al., 2024; Hsiao et al., 2021; Lundberg et al., 2024; Reay et al., 2024; Shaban et al., 2020; Sun et al., 2021; Wang et al., 2022). En av de nio artiklarna genomförde djupgående intervjuer (Chang et al., 2023), medan de resterande åtta artiklarna använde semistrukturerade intervjuer (Cheong et al., 2025; Heidaranlu et al., 2024; Hsiao et al., 2021; Lundberg et al., 2024; Reay et al., 2024; Shaban et al., 2020; Sun et al., 2021; Wang et al.,

2022). Genomförandet av datainsamlingen varierade. Tre intervjuer genomfördes via telefon (Cheong et al., 2025; Sun et al., 2021; Reay et al., 2024) och tre andra artiklar genomförde intervjun via fysiska möten på sjukhus (Heidaranlu et al., 2024; Shaban et al., 2020; Wang et al., 2022). En artikel utmärktes då intervjuerna genomfördes med två tillvägagångssätt genom både fysiskt möte och telefonintervju (Chang et al., 2023). Två artiklar använde virtuella möten med video för genomförandet av intervjuerna (Hsiao et al., 2021; Lundberg et al., 2024). Skillnader i upplägget för datainsamling identifierades i de kvantitativa artiklarna då en av dessa genomförde en enkät med självskattningsskala för mätning av ångest och depression (Chadli et al, 2024). Den andra kvantitativa artikeln genomförde flera olika enkäter för mätning av PTSD-symtom, depressions symtom, livskvalitet samt mätning av deltagarnas rädsla för social stigmatisering vilket ger en mer omfattande datainsamling (Choi & Kim, 2024). Vidare identifierades skillnader gällande hur enkäterna genomfördes. En artikel använde webbenkäter (Choi & Kim, 2024) och den andra artikeln levererade enkäten via antingen telefon eller fysiskt möte (Chadli et al., 2024).

Tidpunkten för intervjuerna skiljde sig mellan artiklarna. En artikel var utmärkande i jämförelse med de andra då semistrukturerade intervjuer genomfördes antingen via telefon eller fysiskt möte inom 24 timmar efter att patienter skrivits in på sjukhus (Sun et al., 2021). Fyra artiklar genomförde datainsamling under tiden patienter var inneliggande på sjukhus (Chadli et al., 2024; Heidaranlu et al., 2024; Shaban et al., 2020; Wang et al., 2022;). En artikel utmärktes genom att intervjuer genomfördes 12-18 månader efter utskrivning (Lundberg et al., 2024). Gemensamt för tre artiklar var att datainsamlingen genomfördes efter patienter skrivits ut från sjukhuset (Chang et al., 2023; Cheong et al., 2025; Choi & Kim, 2024) medan en annan artikel utmärktes genom att datainsamling genomfördes vid två tillfällen, tre respektive sex månader efter utskrivning från sjukhuset (Reay et al., 2024). I en artikel framgick inte om patienter var inneliggande eller utskrivna från sjukhuset vid tiden för datainsamling (Hsiao et al., 2021).

Likheter och skillnader gällande urval i studierna identifierades. Gemensamt för samtliga artiklar var inkluderandet av Covid-19-patienter i artiklarna (Chadli et al., 2024; Chang et al., 2023; Cheong et al., 2025; Choi & Kim, 2024; Heidaranlu et al., 2024; Hsiao et al., 2021; Lundberg et al., 2024; Reay et al., 2024; Shaban et al., 2020; Sun et al., 2021; Wang et al., 2022). En kvantitativ artikel utmärktes dock genom inkluderandet av både patienter med misstänkt Covid-19-infektion och patienter med bekräftad Covid-19-infektion (Chadli et al., 2024).

Likheter och skillnader gällande analysmetod identifierades i samtliga artiklar. Likheter gällande tre av de kvalitativa artiklarna var användningen av kvalitativ innehållsanalys som analysmetod (Chang et al., 2023; Heidaranlu et al., 2024; Lundberg et al., 2024). Tre av de kvalitativa artiklarna använde Colaizzis analysmetod (Hsiao et al., 2021; Sun et al., 2021; Wang et al., 2022). En kvalitativ artikel var utmärkande genom användningen sjustegs analysmetod enligt Diekelmann, Allen och Tanners (Shaban et al., 2020). Gemensamt för två kvalitativa artiklarna var användningen av tematisk analysmetod (Cheong et al., 2025; Reay et al., 2024). En likhet gällande båda kvantitativa artiklarna var användningen av statistiska analysmetoder. En artikel tillämpade analytisk statistik (Choi & Kim, 2024) och den andra artikeln tillämpade både analytisk och beskrivande statistik (Chadli et al., 2024).

5.3 Likheter och skillnader i artiklarnas resultat

Resultatet av analysen gällande elva artiklar presenteras nedan under tre teman: ”Betydelsen av anhöriga”, ”Betydelsen av bemötandet” och ”Kroppslig och psykologisk påverkan”.

5.3.1 Betydelsen av anhöriga

Att vårdas isolerat på grund av Covid-19 innebar restriktioner gällande fysisk kontakt med anhöriga, vilket påverkade patienter negativt. Patienter erfor svårigheter att upprätthålla kontakt med sina anhöriga, särskilt till följd av de besöksrestriktioner som rådde på sjukhusen (Lundberg et al., 2024; Sun et al., 2021). Erfarenheter av påtaglig ensamhet och känslor av social isolering framkom i samband med den begränsade kontakten med anhöriga (Cheong et al, 2025; Heidaranlu et al., 2024; Lundberg et al., 2024). Patienter erfor att isolering från sina anhöriga orsakade oro, stress och en mer påfrestande situation (Chang et al., 2023; Heidaranlu et al., 2024; Sun et al., 2021). Separation från anhöriga erfors som särskilt svår och när flera familjemedlemmar samtidigt smittades och isolerades på olika platser försvårades kontakten ytterligare, vilket påverkade patienters välbefinnande negativt (Wang et al., 2022).

En del patienter som vårdats på intensivvårdsavdelning med allvarliga symtom av Covid-19 erfor en lättnad när vårdpersonalen tog ansvar för kommunikationen med anhöriga, eftersom patienter saknade styrka och ork att själva hålla kontakten. Vetskapen att anhöriga hölls uppdaterade gällande patienters tillstånd erfors tryggt och minskade oron. Dock framkom en önskan om möjlighet till tätare kontakt med sina anhöriga då det bidrog till trygghet, stöd och styrka (Lundberg et al., 2024). Kommunikation med anhöriga ansågs lindra den psykiska påfrestning som isoleringen orsakade samt gav motivation att fortsätta kämpa mot sjukdomen (Hsiao et al., 2021; Lundberg et al., 2024; Shaban et al., 2020; Sun et al., 2021; Wang et al., 2022). Vidare framkom att anhöriga var en viktig aspekt för återhämtning, bidrog till bättre humör samt gav kraft till att övervinna motgångar som uppstod under sjukdomsförloppet och tiden som isolerad (Sun et al., 2021; Wang et al., 2022). De anhöriga var den största källan till tröst och när den fysiska kontakten begränsades av restriktioner blev videosamtal och röstsamtal med anhöriga av särskilt stor betydelse för patienter (Hsiao et al., 2021; Lundberg et al., 2024; Shaban et al., 2020 Sun et al., 2021). Att bibehålla kontakten med anhöriga under den fysiska isoleringen skapade känslor av samhörighet trots fysisk separation (Hsiao et al., 2021; Shaban et al., 2020).

5.3.2 Betydelsen av bemötandet

Bemötandet och förmågan att kommunicera var av betydelse för patienters välmående och återhämtning. Det framkom både positiva och negativa erfarenheter gällande hur patienter påverkades av denna aspekt (Chang et al., 2023; Cheong et al., 2025; Heidaranlu et al., 2024; Hsiao et al., 2021; Lundberg et al., 2024; Reay et al., 2024; Shaban et al., 2020; Sun et al., 2021; Wang et al., 2022). Negativa aspekter framkom som erfarenheter av begränsad interaktion och kommunikation med sjuksköterskor och övrig sjukvårdpersonal (Chang et al., 2023; Cheong et al., 2025; Heidaranlu et al., 2024; Hsiao et al., 2021; Lundberg et al.,

2024; Reay et al., 2024; Shaban et al., 2020) dels till följd av stress och hög arbetsbelastning (Lundberg et al., 2024; Reay et al., 2024; Shaban et al., 2020) samt den barriär som personlig skyddsutrustning utgjorde (Reay et al., 2024). Vidare framkom att kommunikation och interaktion erfors hotad av den förmodade rädsla som sjuksköterskor och övrig sjukvårdspersonal hade gällande exponering för patienters smittsamma virus (Chang, et al., 2023; Heidaranlu et al., 2024; Lundberg et al., 2024; Shaban et al., 2020) vilket resulterade i att sjuksköterskor höll ett onödigt stort avstånd och patienter erfor sig föraktade och oroliga (Chang et al., 2023; Heidaranlu et al., 2024). Kommunikation och information från sjuksköterskor och övrig sjukvårdspersonal var bristfällig (Chang et al., 2023; Heidaranlu et al., 2024; Shaban et al., 2020) och inkonsekvent förmedlande av information gällande riktlinjer och regler resulterade i en förvirrande situation för patienter (Chang et al., 2023; Hsiao et al., 2021).

Patienters erfarenheter vittnade om bristande möten (Chang et al., 2023; Cheong et al., 2025; Lundberg et al., 2024; Reay et al., 2024; Shaban et al., 2020). Bristande empati hos en del sjuksköterskor och övrig sjukvårdpersonal resulterade i kränkande behandling och en oförstående hållning gentemot patienter (Lundberg et al., 2024). Sjuksköterskor och övrig sjukvårdspersonal talade patienter över huvudet och involverade inte patienter i samtalet, vilket resulterade i erfarenheter av att inte bli betraktad som en människa (Cheong et al., 2025) och erfarenheter av att inte ha blivit sedd och hörd framkom (Lundberg et al., 2024). Okänsligt bemötande som saknade omtanke erfors (Chang et al., 2023) och respektlöshet samt avhumanisering i bemötandet framkom (Cheong et al., 2025). Dessutom erfor en del patienter erfor att de inte fick sina grundläggande behov tillgodosedda av sjukvårdspersonalen under tiden dem vårdades isolerat (Chang et al., 2023; Lundberg et al., 2024).

Positiva erfarenheter framkom hos en del patienter gällande sjuksköterskors och övrig sjukvårdspersonals förhållningssätt och bemötande (Chang et al., 2023; Cheong et al., 2025; Lundberg et al., 2024; Shaban et al., 2020; Sun et al., 2021; Wang et al., 2022). Erfarenheter av att sjuksköterskor och övrig sjukvårdspersonal gjorde sitt yttersta i en pressad situation för att hjälpa, finnas tillgänglig och ge patienter trygghet och stöttning framkom (Lundberg et al., 2024; Sun et al., 2021). Emotionellt stöd från sjuksköterskor och övrig sjukvårdpersonal beskrevs som en viktig källa till tröst och återhämtning (Chang et al., 2023; Wang et al., 2022) och anpassningen till den främmande situationen underlättades av att kommunicera med sjuksköterskor och övrig sjukvårdspersonal (Sun et al., 2021). När sjuksköterskor och övrig vårdpersonal tillhandahöll kvalitativ vård och professionellt förhållningssätt erfor patienter minskad rädsla (Shaban et al., 2020). Bemötandet grundades i omtänksamhet (Cheong et al., 2025; Wang et al., 2022) och fick patienter att känna sig respekterade som människor vilket resulterade i att patienter erfor att de var värdefulla som individer (Cheong et al., 2025). Vidare beskrevs ett familjärt bemötande och en relation där både sorg och glädje delades (Wang et al., 2022). Dessutom uppgav patienter att de fick besök av sjukvårdpersonalen cirka fem gånger per dag samt skattade kvaliteten på kommunikationen till 8,9 på en skala 0-10 (Chadli et al., 2024).

5.3.3 Kroppslig och psykologisk påverkan

Att vårdas isolerat med Covid-19 innebar psykologisk påverkan erfor patienter (Chang et al., 2023; Cheong et al., 2025; Heidaranlu et al., 2024; Hsiao et al., 2021; Lundberg et al., 2024; Reay et al., 2024; Shaban et al., 2021; Sun et al., 2021; Wang et al., 2022). Det vårdande fokuset riktades mot de kroppsliga symtomen och den psykologiska hälsan prioriterades inte, vilket resulterade i erfarenheter av att inte bli sedd som människa (Lundberg et al., 2024). Symtom som ångest framkom hos patienter (Heidaranlu et al., 2024; Hsiao et al., 2021; Shaban et al., 2021; Sun et al., 2021) och vetskapen att inte kunna lämna sjukhuset till följd av isoleringen gav upphov till ångest (Hsiao et al., 2021). En bidragande faktor till uppkomsten av symtom på ångest var den sociala distanseringen från omgivningen samt osäkerheten gällande att inte få tillgång till religiösa ritualer vid en eventuell bortgång på grund av restriktioner (Heidaranlu et al., 2024). Vidare framkom symtom på ångest hos 42,5% (n=200) av patienter som vårdats isolerat med covid-19 (Chadli et al., 2024).

Erfarenheter av ensamhet framkom (Cheong et al., 2025; Heidaranlu et al., 2024; Lundberg et al., 2024; Reay et al., 2024; Sun et al., 2021) och en bidragande faktor ansågs vara den begränsade kontakten med omgivningen och sjukvårdspersonalen (Cheong et al., 2025; Sun et al., 2021) samt begränsningen till patientsalen (Shaban et al., 2021; Sun et al., 2021; Wang et al., 2022). En annan aspekt som framkom hos patienter var en stark rädsla kopplad till döden (Heidaranlu et al., 2024; Shaban, et al., 2021; Sun et al., 2021) och tankarna på att dö utan anhöriga närvarande förstärkte rädslan för döden ytterligare (Heidaranlu et al., 2024; Shaban et al., 2021). Andra känslomässiga aspekter som känslor av skuld framkom hos patienter relaterat till att ha sett sig själva som problemskapare (Hsiao et al., 2021) samt i relation till att ha upptagit sjukhusets resurser (Shaban et al., 2021). Känslor av skuld uppkom även till följd av att ha utsatt sjukvårdspersonal och andra människor för smitta (Chang et al., 2023; Shaban et al., 2021; Wang et al., 2022).

Vården i isolering erfors som att befinna sig i fångenskap snarare än behandling för ett sjukdomstillstånd vilket bidrog till psykologisk påverkan (Shaban et al., 2021; Chang et al., 2023; Cheong et al., 2025) och en del patienter hade tankar på att dölja symtomen av sjukdomen för att kunna ta sig ifrån isoleringen på sjukhuset på grund av rädsla (Sun et al., 2021). Tiden i isolering kunde förlängas utan förvarning på grund av ett positivt Covid-19-test, vilket erfors orsaka ökad psykologisk påverkan och förtvivlan hos patienter (Wang et al., 2022). Vid ett mer långvarigt behov av vård i isolering utvecklades erfarenheter av hjälplöshet (Hsiao et al., 2021; Sun et al., 2021) samt att den psykiska bördan vart större erfor patienter (Hsiao et al., 2021; Shaban et al., 2021; Sun et al., 2021). Symtom på depression framkom hos 43% (n=200) och längre tid i isolering var en faktor associerad med symtom på depression (p=0,05) (Chadli et al., 2024). Vidare framkom att depressiva symtom hade en direkt inverkan på patienters livskvalitet (p<0,001). Dessutom framkom att 21,5% (n=117) av patienter som vårdats isolerat med covid-19 infektion rapporterade svåra depressiva symtom (Choi & Kim, 2024).

Patienter erfor även kroppsliga symtom. En del patienter erfor sömnsvårigheter (Hsiao et al., 2021; Sun et al., 2021) samt mardrömmar under tiden som dem vårdades isolerat (Sun et al., 2021). En del patienter erfor en förbättrad sömnkvalitet relaterat till minskat antal besök av sjukvårdpersonalen på natten (Cheong et al., 2025). Fysiska symtom som hjärtklappning och

aptitlöshet framhölls. Vidare framkom erfarenheter av nytillkomna tvångsmässiga beteenden som frekvent handtvätt, att vandra fram och tillbaka utan mål samt frekvent mätning av den egna kroppstemperaturen framkom. Patienter erfor utvecklandet av ett beroende gällande att få sitt hälsotillstånd bekräftat av sjukvårdspersonalen och detta bidrog till att patienter frekvent larmade på sjukvårdspersonal till följd av obehagliga känslor och nervositet (Sun et al., 2021).

6 DISKUSSION

Syftet med diskussionen i detta examensarbete är att sammankoppla och värdera examensarbetets resultat. I resultatdiskussionen diskuteras examensarbetets resultat i relation till tidigare forskning, det vårdvetenskapliga perspektivet samt lagar och styrdokument. I metoddiskussionen reflekteras över datainsamling, förförståelse samt för- och nackdelar med metodvalet. I etikdiskussionen diskuteras etiska aspekter kopplade till god forskningssed.

6.1 Resultatdiskussion

I följande avsnitt diskuteras artiklarnas syften och metoder samt de huvudsakliga resultaten i relation till tidigare forskning, vårdvetenskapligt perspektiv samt lagar och styrdokument.

6.1.1 Diskussion av artiklarnas syfte och metod

I examensarbetet inkluderades elva artiklar varav nio med kvalitativ metod och två artiklar med kvantitativ metod. Kvalitativ forskning bidrar till fördjupad förståelse av erfarenheter eller upplevelser av ett fenomen enligt Henricson och Billhult (2023). Kvantitativ metod visar på samband och jämförelser mellan olika variabler (Billhult, 2023c).

Likheter och skillnader i användandet av syftesverb förekom, främst gällande kvalitativa artiklars syftesverb och kvantitativa artiklars syftesverb. Syftesverbet i de nio kvalitativa artiklarna var *att utforska*, *att undersöka, att förstå* samt *skapa förståelse*. De två kvantitativa artiklarna använde syftesverben *att identifiera* respektive *att bedöma*. Syftesverbet är centralt i formuleringen av syftet och ger en tydlig bild av arbetets riktning (Henricson, 2023b). Syftet fungerar som en avgränsning samt ska klart och tydligt beskriva vad som avses göras i arbetet (Friberg, 2022c). Samtliga artiklar inkluderade patienter i syftet och med undantag för en artikel inkluderade samtliga även Covid-19 i syftet, vilket gav en vägledning att artikeln tydligt utgick från patienter med Covid-19-infektion.

Intervjumetoder är ett vanligt tillvägagångssätt vid insamling av data i kvalitativa studier. En förutsättning för att lyckas med en intervju är att skapa tillit mellan forskaren och deltagaren, så att deltagaren känner sig trygg och villig att dela sin berättelse. Vid användning av semistrukturerade intervjuer ges möjlighet för att deltagaren att tala fritt om ämnet samtidigt

som forskaren får svar på specifika frågor. Vid semistrukturerade intervjuer undviks ”ja” och ”nej” frågor för att främja mer djupgående och utvecklade. För att säkerställa hög tillförlitlighet när intervjuer genomförs bör forskaren skriva anteckningar utöver inspelning av intervjun (Polit & Beck, 2021). Samtliga nio kvalitativa artiklar som inkluderats använde intervjuer som datainsamlingsmetod. Åtta av dessa tillämpade semistrukturerade intervjuer, vilket möjliggjorde för deltagarna att dela mer personliga och djupgående berättelser om sina erfarenheter av att vårdas isolerat med Covid-19. En artikel använde djupgående intervjuer, vilket ytterligare kan ha bidragit till att forskaren kunde fördjupa förståelsen för deltagarnas erfarenheter. Valet av dessa metoder framstod därmed som väl anpassat till artiklarnas syfte att undersöka patienters subjektiva erfarenheter.

Enkätstudier används ofta inom kvantitativ forskning för att samla in data från många deltagare på ett effektivt sätt. Enkätmetoder är fördelaktig när syftet är att nå en bred population eftersom den möjliggör insamling av information som representerar större grupper. En fördel med webbenkäter är att de är lättillgängliga och enkla att besvara vilket kan öka deltagarnas vilja att delta. En ytterligare fördel är möjligheten till anonymitet, vilket kan bidra till mer ärliga svar. Samtidigt kräver de viss datorvana, vilket kan göra att vissa grupper utesluts (Billhult, 2023b). Polit och Beck (2021) framhåller dessutom att eftersom forskaren inte är närvarande under genomförandet av enkäten minskar risken för påverkan på deltagarnas svar. I detta examensarbete genomförde två av de inkluderade kvantitativa artiklarna datainsamling genom enkäter, varav en använde webbenkät. Valet av metod kan ha bidragit till att forskarna nådde ett större antal deltagare och därigenom erhöll resultat som bättre speglar den studerade populationen. Samtidigt kan användningen av webbenkät ha inneburit att vissa patienter, exempelvis äldre eller personer med begränsad digital vana inte deltog, vilket kan ha påverkat hur väl resultaten speglar hela patientgruppen.

Analysmetoder i de kvalitativa artiklarna var kvalitativ innehållsanalys, colaizzis analysmetod, tematisk analys samt 7-stegs analys enligt Diekelmann, Allen och Tanners. Enligt Hällgren-Graneheim et al., (2023) är kvalitativ innehållsanalys en analysmetod som används för att analysera kvalitativa data som intervjuer och används för tolkning av människors erfarenheter och upplevelser. Vidare bidrar kvalitativ innehållsanalys till en ökad förståelse för människans upplevelser av sjukdom och hälsa relaterat till att ha en sjukdom eller vara sjuk. Tematisk analys beskrivs av Kjellström (2023b) som en analysmetod vars tillvägagångssätt identifierar mönster av betydelse för att bidra till förståelsen av ett fenomen. De kvantitativa artiklarna använde statistiska analysmetoder med användning av SPSS, oberoende t-test och envägs variansanalys, korrelationskoefficienter samt regressionsanalys. Vidare analyserades och presenterades kvantitativa data med medelvärde och standardavvikelse vid normalfördelning samt median och interkvartilintervall (IQR) vid snedfördelningar i resultatet. Enligt Billhult (2023a) är regressionsanalys en sambandsanalys och används för att undersöka och beskriva sambandet mellan en beroende variabel och en eller flera oberoende variabler.

6.1.2 Diskussion av artiklarnas resultat

Resultatet bestod av tre teman: ”Betydelsen av anhöriga”, ”Betydelsen av bemötandet” samt ”Kroppslig och psykologisk påverkan”.

I det första temat *“Betydelsen av anhöriga”* framkom att den fysiska separationen från anhöriga under isoleringen erfors som särskilt svår för patienter. Vidare framkom att patienter erfor svårigheter att upprätthålla kontakten med anhöriga till följd av besöksrestriktioner på sjukhusen. Den begränsade kontakten med anhöriga gav upphov till känslor av ensamhet, instängdhet och social isolering. Resultatet framhöll även att patienter med svårare som symtom av sjukdomen erfor en lättnad när sjukvårdspersonalen tog ansvar för kontakten med anhöriga när patienter var för nedsatta i allmäntillståndet. Vidare framkom att anhöriga var en viktig källa till stöttning och trygghet. Eftersom den fysiska närheten var strikt begränsad blev digital kontakt det enda sättet att upprätthålla relationen och kontakten med anhöriga. Stödet från anhöriga gav även patienter kraft och motivation att kämpa mot sjukdomen och de negativa aspekterna som erfors i samband med att vårdas isolerat. Tidigare forskning framhöll sjuksköterskors erfarenheter av att kontakten mellan patienter och anhöriga var strikt begränsad (Cerit & Uzun, 2022; Gualandi et al., 2023) och dessutom att sjuksköterskor erfor sig vara patienters främsta relation i avsaknaden av anhöriga (Gualandi et al., 2023) vilket speglade en samstämmighet mellan resultatet och tidigare forskning. Patienters erfarenheter som framhölls i resultatet kunde utifrån Erikssons (2018) caritativa vårdteori förstås som både livslidande och sjukdomslidande. I den caritativa vårdteorin framhålls att människan hade ett behov av att både ge och få kärlek samt ingå i gemenskap och när patienter isolerades från sina anhöriga omöjliggjordes det. Lidande uppstod när människans balans mellan kropp, själ och ande rubbas, något som tydligt kunde kopplas till den ökade påfrestning som patienter beskrev när deras anhöriga inte kunde vara närvarande. Den mellanmänskliga kontakten som Eriksson (2018) beskrev som en central del av människans mellanvärld påverkades av att vårdas isolerat. När relationen till anhöriga begränsades påverkades även patienters inre värld. Detta visar hur den fysiska isoleringen från anhöriga hade en direkt inverkan på patienters inre välbefinnande, vilket i sin tur försvårade möjligheten till försoning med lidandet. Vidare kunde detta ses från en annan synvinkel, när patienter fick möjlighet att upprätthålla kontakten med anhöriga förbättrades patienters välbefinnande och återhämtning vilket kan ses som att balansen mellan den inre världen och den yttre världen balanserades och lidandet lindrades.

I det andra temat *”Betydelsen av bemötandet”* framkom att sjuksköterskors och övrig sjukvårdspersonals bemötande och kommunikation hade en avgörande betydelse för patienters välbefinnande och erfarenheter av vården. Positiva erfarenheter av ett empatiskt bemötande och god kommunikation resulterade i trygghet, delaktighet och ökat välbefinnande samt återhämtning. I motsats framkom det i resultatet att brister i bemötande och kommunikation ledde till negativa erfarenheter relaterat till bristande empati, kränkande behandling och erfarenheter av att inte bli sedd eller förstådd. Dessa erfarenheter kunde delvis kopplas till hög arbetsbelastning, rädsla och stressade arbetssituationer. Det framkom även erfarenheter av att sjuksköterskor och övrig sjukvårdpersonal ibland talade över patienters huvud, vilket väckte känslor av ovärdighet och maktlöshet. Brist på omtanke och medmänsklighet bidrog till att vården i isolering erfors som mer påfrestande. Dessutom

framhöll resultatet att vården inte överensstämde med den aspekt som Patientsäkerhetslagen (SFS 2010:659) betonade gällande hälso- och sjukvårdspersonals skyldighet att visa patienter omtanke och respekt. Med vidare koppling till Kompetensbeskrivning för legitimerade sjuksköterskor (2024) ansågs även att skyldigheten att vårda med respekt för människors rättigheter, integritet och värdighet inte tillgodosågs när det förekom brister i empati och kränkande behandling i vårdandet. Patienters erfarenheter vittnade om brister i vården och hur vården frångick olika skyldigheter startade en reflektion kring huruvida patienter som vårdades isolerat fått samma vårdande omtanke och förutsättningar som patienter som inte vårdades isolerat. Utifrån Erikssons (2018) begrepp vårdrelation utgör relationen mellan patient och vårdare grunden för allt vårdande och skapar ett utrymme där patienter kan uttrycka sina behov, känslor och problem. Resultatet framhöll tydligt hur patienter påverkades negativt av brister i vårdrelationen och positivt när vårdrelationen inte kantades av brister. I mötet med patienter som vårdades isolerat ansågs det särskilt viktigt att sjuksköterskor var närvarande och visade empati, då vårdrelationen kunde bidra till att lindra patienters lidande, ensamhet samt skapa en känsla av trygghet. Dessutom var patienter som vårdades isolerat begränsade i kontakten med anhöriga vilket utgjorde en ytterligare faktor till att vårdrelationen var viktig för patienters välbefinnande och återhämtning. Utifrån Erikssons (2018) begrepp vårdkultur kan bemötandet förstås som en del av den mellanvärld där relationer och vårdandets ethos tar form. Att vårdas isolerat innebar att vårdandet präglades av distans, skyddsutrustning och ensamhet vilket påverkade den vårdande relationen. Dessutom påverkades patienters inre värld där trygghet och mening skapas. En vårdande kultur kännetecknad av tro, hopp och kärlek främjar patienters välbefinnande och möjliggör försoning med lidandet. När bemötandet däremot påverkades av rädsla, stress eller tidsbrist riskerade vårdkulturen att förlora sitt vårdande ethos. En sådan förändring kunde i sin tur leda till försämrad kommunikation och ökad distans, vilket påverkade patienters hälsa och välbefinnande negativt. Vidare framkom i resultatet att brister i kommunikationen påverkade patienters delaktighet i vården. I relation till resultatet framhöll tidigare forskning att skyddsutrustning påverkade och försvårade kommunikationen (Cerit & Uzun, 2022; Demirciri et al., 2020; Gualandi et al., 2023) samt den fysiska kontakten mellan sjuksköterskor och patienter (Demiciri et al., 2020). Att patienter erfor att delaktigheten påverkades av brister i kommunikationen kan kopplas till Kompetensbeskrivning för legitimerade sjuksköterskor (2024) som framhöll att sjuksköterskor har en skyldighet att främja patienters delaktighet och vårda utifrån patienters berättelse (Svensk sjuksköterskeförening, 2024). Påverkan gällande delaktigheten kunde bero på att patienter inte fick möjlighet att dela sin berättelse gällande behov, värderingar och förväntningar på grund av de brister i kommunikationen som framkom i resultatet. Dessutom ökade risken för missförstånd och felbedömningar när brister i kommunikationen förekom, vilket kunde leda till ökat lidande och påverka patientsäkerheten. Att tillgodose hög patientsäkerhet var enligt Patientsäkerhetslagen (SFS 2010:659) ett krav som ställs på hälso- och sjukvårdspersonal. Vidare framkom i resultatet att situationer där bristande information ökade patienters oro och osäkerhet, vilket väckte frågan hur sjuksköterskor kan skapa trygghet och tillit även under vården i isolering. Att sjuksköterskor och övrig sjukvårdpersonal förmedlade relevant och sakkunnig information på ett begripligt och empatiskt sätt präglat av omtanke, kunde bidra till att minska patienters utsatthet, främja patienters förtroende för vården samt främja delaktighet. Detta var en

aspekt som även Kompetensbeskrivning för legitimerade sjuksköterskor (Svensk sjuksköterskeförening, 2024) framhöll.

Resultatets tredje tema *"Kroppslig och psykologisk påverkan"* belyste patienters erfarenheter av ångest, oro, dödsrädsla och erfarenheter av att befinnas i fångenskap. Vidare framkom erfarenheter av ensamhet, skuld och skam över att ha smittat andra samt oro över att inte kunna delta i religiösa ritualer. Dessa erfarenheter speglade ett sjukdomslidande som enligt Eriksson (2018) innebar att kroppens begränsningar och sjukdomens konsekvenser leder till maktlöshet och förlust av kontroll. Känslor av ensamhet, skuld och skam kunde även förstås som ett livslidande, där människans existentiella dimension påverkas av sjukdomens och isoleringens villkor. Tidigare forskning framhöll hur sjuksköterskor erfor ångest när de inte kunde lindra patienters lidande (White, 2021) samt hur sjuksköterskor påverkades starkt av att bevittna patienters ensamhet och panikattacker (Gualandi et al., 2023). Detta visade hur både patienter och vårdpersonal påverkades av vårdkulturens förutsättningar, där medmänsklighet och närvaro kunde mildra lidandet för båda parter. Resultatet kan vidare förstås i relation till Erikssons (2018) teori om vårdlidande och vårdkultur. Vårdlidande beskrevs som det lidande som uppstod när vården inte förmår bekräfta patientens värdighet eller möta dennes behov (Eriksson, 2018) vilket överensstämmer med patienters erfarenheter av att vården var riktad mot de kroppsliga symtomen och att de psykologiska symtomen förbisågs. Dessutom framkom att begränsningar av fysisk närhet och användning av skyddsutrustning kunde försvåra den vårdande relationen och förstärka patienters lidande. Smittskyddslagen (SFS 2004:168) beskrev att isolering syftar till att skydda befolkningen mot smittspridning dock betonas även att isolerade personer ska ges vård, stöd, sysselsättning och möjlighet till utevistelse. Resultatet visade att dessa behov inte alltid tillgodosågs, vilket stod i kontrast till lagens intentioner och kan förstås som ett uttryck för vårdlidande. Dessutom framhöll tidigare forskning sjuksköterskors erfarenheter av att arbetssituationen var pressad (Isaac et al., 2025; Kalateh Sadati et al., 2021) och kantades av hög arbetsbelastning och flera svårt sjuka patienter (Isaac et al., 2025). När patienter erfor att den psykiska hälsan förbisågs och tidigare forskning vittnade om en pressad och stressad arbetssituation för sjuksköterskor skapades en reflektion angående huruvida sjuksköterskor var så stressade och pressade att dem gjorde sitt yttersta att se till sjukdomens symtom och förbisåg de psykiska aspekterna som patienter vittnade om. Kompetensbeskrivning för legitimerade sjuksköterskor (2024) betonade att patienter har rätt till att få personcentrerad vård som utgår från patienters behov och förväntningar samt resurser (Svensk sjuksköterskeförening, 2024). Dock visade resultatet att denna rättighet inte tillgodosågs när patienters psykiska symtom förbisågs. Att skapa förutsättningar som stödjer psykiskt och existentiellt välbefinnande för patienter under isolering var en etisk och professionell skyldighet som sjuksköterskor besatt. Detta betonade ytterligare betydelsen av att uppmärksamma patienters erfarenheter av oro, ångest och ensamhet under vården i isolering.

6.2 Metoddiskussion

Metoden i detta examensarbete var en allmän litteraturöversikt enligt Friberg (2022a). En allmän litteraturöversikt innebär att både kvalitativ och kvantitativ forskning inom ett valt område analyseras och sammanställs för att skapa en helhetsbild av aktuell kunskap (Friberg, 2022a; Segesten, 2022b). Syftet med examensarbetet var att sammanställa en översikt av patienters erfarenheter av att vårdas isolerat med Covid-19-infektion inom slutenvård. Genom denna sammanställning ansåg författarna att resultatet av analysen kunde bidra till ny kunskap och belysa förbättringsområden inom professionen och vården i stort.

Valet av litteraturöversikt som metod motiverades av möjligheten att inkludera både kvalitativa och kvantitativa artiklar i resultatanalysen. Författarna diskuterade även huruvida en metod som enbart inkluderade kvalitativa artiklar hade kunnat anses mer fördelaktig. Genom reflektion framkom dock att det var mer ändamålsenligt att inkludera både kvalitativ och kvantitativ forskning. Eftersom det studerande problemområdet var relativt nytt ansågs det värdefullt att inkludera all forskning av relevans för syftet. Enligt Henricson och Billhult (2023) skapar kvalitativa metoder en djupare förståelse för människans individuella erfarenheter. Kvantitativ metod däremot syftar enligt Billhult (2023c) till att jämföra olika saker, undersöka samband mellan olika variabler eller att beskriva något utan djupgående statistisk analys och deltagarna i kvantitativa studier representerar en större population.

Begreppen trovärdighet, pålitlighet, bekräftelsebarhet och överförbarhet fungerar som kvalitetskriterier för att bedöma vetenskaplig kvalitet i kvalitativa forskningsarbeten. För att ett examensarbete ska uppnå *trovärdighet* är det fördelaktigt att involvera studiekamrater och handledare för genomläsning av arbetet med en kritisk blick för teman och innehåll i arbetet. Vidare ska författarna påvisa att kunskapen som skapats genom arbetet innehar rimlighet och att resultatet är giltigt (Mårtensson & Fridlund, 2023). Sökorden som använts i datainsamlingen är av stor vikt. Kvaliteten på arbetet påverkas av valen gällande avgränsningar, databaser, inklusions- och exklusionskriterier (Henricson, 2023a). Datainsamlingen genomfördes i två olika databaser för att öka möjligheterna att finna artiklar av relevans för examensarbetet vilket var en aspekt som enligt Henricson (2023a) stärkte trovärdigheten i examensarbetet. Inkluderingen av artiklar från de två olika databaserna kunde anses vara en svaghet, då endast tre av de inkluderade artiklarna inhämtades från databasen PubMed och resterande åtta artiklar inhämtades från CINAHL plus. Under litteratursökningen påträffades dock flertalet artiklar som redan inhämtats från CINAHL plus även i PubMed med andra sökordskombinationer vilket enligt Henricson (2023a) innebar ökad sensitivitet som även ökade trovärdigheten i examensarbetet.

Vid litteratursökningen användes flera olika kombinationer av sökord för att finna relevanta artiklar som svarade på examensarbetets syfte. Ett av examensarbetets inklusionskriterier var patienter med Covid-19 samt slutenvård. I samtliga sökningar användes sökord som *”Covid-19 patients”, ”Covid-19-infection”, ”Covid-19”* eller *”Covid-19 survivor”* för att generera artiklar med Covid-19-infektion som aspekt och utesluta artiklar som inkluderat patienter med andra sjukdomar som grund för isoleringen. Vidare användes sökord som *”hospital”*, *”hospitalised”* eller *”hospitalization”* då syftet för examensarbetet innefattade

slutenvård vilket innebar att inkludering av artiklar som innehöll patienters erfarenheter av att vårdas isolerat på andra platser inte var relevant för syftet. Sökordet *"hospital isolation"* användes då ett av examensarbetets inklusionskriterier var isolering. För att formuleringen av sökord skulle anses relevant utgick samtliga sökord från examensarbetets syfte och inklusionskriterier. Svensk MeSH användes för att översätta begrepp från svenska till engelska och lexikon användes för att finna synonymer på olika begrepp vilket ansågs fördelaktigt enligt Hellberg och Karlsson (2023).

Vidare i sökprocessen användes boolesk sökteknik dock med uteslutning av operatorn NOT då det fanns ökad risk att relevanta artiklar inte kom med i sökningen, något som Hellberg och Karlsson nämner (2023). Vid användning av AND kombineras två eller flera sökord och resultatet av sökningen kommer generera artiklar som inkluderat samtliga sökord i artiklarna (Östlundh, 2023). I litteratursökningen användes AND i varje sökning, specifikt för att kombinera Covid-19 och slutenvård i samma sökning då dessa sökord var relevanta för syftet och artiklarna behövde ha dessa aspekter för att identifieras som relevanta för examensarbetet. En svaghet i arbetet var det begränsade antalet artiklar vilket till stor del beror på att forskningen kring Covid-19 fortfarande var relativt ny och utmaningar gällande att hitta artiklar som svarade på examensarbetets syfte uppkom under litteratursökningen. Vid inkludering av artiklar till resultatet ingick artiklar från olika slutenvårdsavdelningar, varav en artikel omfattade patienter som vårdats på intensivvårdsavdelning. Artikeln inkluderades dock eftersom författarna av examensarbetet ansåg att resultatet var relevant för examensarbetets syfte. Dessutom vårdades en stor del patienter med Covid-19 på intensivvårdsavdelning samt att flertalet grundutbildade sjuksköterskor arbetade på intensivvårdsavdelning under covid-19 pandemin, vilket gjorde artikeln relevant för examensarbetets syfte. Vidare togs inte någon specialistkompetens tillvara i artikeln utan examensarbetet handlar om "att vårdas" vilket ansågs relevant för grundutbildade sjuksköterskor. Friberg (2022c) beskriver att problemet som avses studeras i examensarbetet ska vara av relevans för grundutbildade sjuksköterskors arbetsområde.

Trunkeringssökning användes inte i detta examensarbete med motiveringen att sådan sökning utfördes i början av datainsamlingen och resulterade i ett stort antal artiklar i resultatet som inte ansågs möjligt att kontrollera. Artiklar utan relevans för examensarbetet framkom i trunkeringssökningen. Trunkeringssökning innebär en sökning där olika böjningsformer av ett ord framkommer enligt Hellberg och Karlsson (2023) och inget av sökorden i detta examensarbete ansågs fördelaktigt att använda i en trunkeringssökning. Utvärdering av författarna gällande fördelar med användning av trunkeringssökningar gjordes. Den booleska operatorn OR användes i stället, vilket Hellberg och Karlsson (2023) beskriver som fördelaktigt när trunkering inte var användbart i sökningen.

Vid litteratursökning av kvantitativa artiklar blev författarna uppmärksammade på att sökord och söksträngar var i behov av omformulering för att återfinna artiklar med kvantitativ metod. Sökordskombinationer formulerades efter att författarna noterat nyckelord i andra intressanta kvantitativa artiklar som framkommit under tidigare sökningar vilket Hellberg och Karlsson (2023) beskrev som en användbar strategi i formuleringen av sökord.

Avgränsningar i sökningen bör användas för att säkerställa relevans i sökningen enligt Östlundh (2023). För att säkerställa vetenskaplig kvalitet användes avgränsningen *peer review*. I de fall där denna funktion inte var tillgänglig kontrollerades tidskrifternas vetenskapliga status i Ullrichs web. Enligt Henricson (2023a) stärks trovärdigheten när artiklar som inkluderats var peer review. En annan avgränsning som användes i sökningen var årtalsintervallet *2020–2025*. Detta motiverades av att det aktuella forskningsområdet uppkom först i slutet av 2019 i samband med Covid-19-pandemins början. En avgränsning som inte användes var *full-text* då Östlundh (2023) beskriver att denna avgränsning inte är lämplig relaterat till att kvalitet på artiklar överväger form och de flesta artiklar finns att hämta i bibliotekets databaser även om det inte finns länk till fulltext i databasen som sökningen genomförs i. Avgränsning gällande språk applicerades till *engelska* för att undvika artiklar med annat språk, då översättningen av dessa skulle kunna feltolkas. Att använda avgränsningen gällande språk anses fördelaktigt då artiklar som använder annat språk sorteras bort i sökningen (Östlundh, 2023).

Pålitlighet handlar enligt Mårtensson och Fridlund (2023) om hur stabilt och systematiskt forskningsprocessen har genomförts. I detta examensarbete uppnåddes pålitlighet genom en tydlig och noggrann redogörelse för urval, datainsamling och analysprocess. Författarna hade medvetenhet gällande den egna förförståelsen för problemområdet samt presenterar den i metodavsnittet och reflekterade kring denna i etikdiskussionen samt fortlöpande under arbetets gång för att minska risken för subjektiv påverkan på datainsamlingen samt analysen. Att besitta medvetenhet och aktivt reflektera över påverkan av förförståelsen under arbetets gång ökar pålitligheten i examensarbetet enligt Priebe och Landström (2023). Analysen genomfördes systematiskt, där båda författarna granskade materialet gemensamt vilket bidrog till ökad stabilitet i tolkningen av data enligt Mårtensson och Fridlund (2023). Pålitligheten stärktes även av att samtliga inkluderade artiklar i detta examensarbete bedömdes inneha hög kvalitet efter att ha genomgått kvalitetsgranskning.

Bekräftelsebarhet handlar om att forskningsresultatet ska kunna verifieras av andra forskare och inte enbart bygga på forskarens egna värderingar (Mårtensson & Fridlund, 2023). I detta examensarbete stärktes bekräftelsebarheten genom kontinuerlig handledning och återkoppling från både handledare och medstudenter. Detta gav möjlighet till reflektion och justeringar under arbetets gång. Vid kvalitetsgranskning av de inkluderade artiklarna användes Fribergs (2022b) granskningsmall. Kvalitetsgranskningen innehöll ett reducerat antal kvalitetsgranskningsfrågor vilket kunde ses som en svaghet. Endast vetenskapliga artiklar som var peer-review inkluderades dock, vilket sågs som en ytterligare kvalitetsgranskning. Enligt Segesten (2022a) har vetenskapliga artiklar blivit utsatta för bedömning, så kallat peer-review granskning. Det innebär att två eller tre utomstående forskare inom området bedömt artikelns innehåll gällande exempelvis om artikeln innehåller ny kunskap, ny forskning samt presenteras i enlighet med riktlinjer. Denna granskning bidrar till att enbart forskning som anses god publiceras, dock har läsaren ett ansvar att göra en egen bedömning av artikeln. Författarna i detta examensarbete genomförde kvalitetsgranskningen gemensamt, vilket ytterligare ökade bekräftelsebarheten då tolkningarna förankrades gemensamt och granskningen genomfördes konsekvent. Teman formulerades gemensamt av författarna, vilket ökade bekräftelsebarheten då tolkningarna blev förankrade genom diskussion och reflektion. Att hitta täckande och tydliga benämningar

på samtliga teman var en utmaning, men gemensam reflektion bidrog till att skapa relevanta och tydliga teman.

Överförbarhet handlar om i vilken utsträckning resultatet kan tillämpas på andra sammanhang, situationer och individer, vilket förutsätter att en tydlig beskrivning av resultatet framkommer i examensarbetet (Mårtensson & Fridlund, 2023). Resultatet i detta examensarbete ansågs vara överförbart till flera olika kontexter eftersom artiklarna som inkluderades var utförda i olika länder och världsdelar. Problemområdet var dessutom ett globalt fenomen, vilket motiverade valet att inkludera studier från olika delar av världen. Valet att endast inkludera studier som undersökte patienter i slutenvård motiverades av att patienter med Covid-19 vanligtvis vårdades isolerat inom denna kontext. Därmed blir resultatet särskilt överförbart till vårdpersonal inom slutenvård. Eftersom examensarbetet tagit fram patienters perspektiv så vidtogs ingen vidare eftertanke gällande vilken yrkeskategori som utfört omvårdnaden, vilket medfört att resultatet var relevant för hela vårdteamet och inte enbart för sjuksköterskor.

6.3 Etikdiskussion

Forskningsetik innebär att forskaren gör etiska överväganden under hela forskningsprocessen (Mårtensson & Fridlund, 2023). Tillförlighet, ärlighet, respekt och ansvarighet är fyra principer som inkluderas i god forskningssed. Tillförlitlighet innebär säkerställandet av kvaliteten i forskningen. Ärlighet innebär att utveckling, genomföring samt rapportering av forskning genomförs på ett rättvist och öppet sätt. Respekt inom god forskningssed innebär att respektera exempelvis kollegor, deltagare i forskning och samhället i stort. Vidare beskrivs ansvarighet som ansvaret för forskningen som upprättas, från idé till publicering samt eventuella konsekvenser för samhället (ALLEA, 2023). I detta examensarbete har ovan presenterade principer legat till grund för de etiska överväganden som genomförts.

Tillförlitlighet tillämpades genom kvalitetsgranskning av vetenskapliga artiklar, ett kritiskt förhållningssätt har intagits avseende litteratur och övriga källor som inkluderats för att säkerställa kvalitet och tillförlitlighet för detta examensarbete. *Tillförlitligheten* stärktes ytterligare genom att analysering av data genomförts på ett öppet och transparent vis. För att ytterligare stärka tillförlitligheten i resultatet användes lexikon och Google-translate vid behov för översättning av artiklar skrivna på engelska. Detta för att minska risken gällande feltolkningar och felöversättningar som kunde påverka resultatet. Vidare redovisades resultatet på ett transparent sätt där ingen data manipulerades, ändrades eller uteslöts, i enlighet med riktlinjer för god forskningssed (ALLEA, 2023).

Ärlighet förstärktes genom att författarna presenterat datainsamlingen och analysprocessen på ett öppet och ärligt sätt för att ge läsaren förståelse för hur arbetet har utförts. Vidare hade författarna av detta examensarbete förförståelse inom problemområdet som studerats då båda författarna arbetat på sjukhus under tiden som många patienter vårdades isolerat för Covid-19. Att ha förförståelse innebar att författarna hade insikt i området och det innebar även en risk att tidigare erfarenheter skulle påverka resultatet. Av den anledningen

genomfördes valet att fokusera på patienters perspektiv i detta examensarbete för att minska risken för påverkan av förförståelsen ytterligare samt att författarna reflekterat, diskuterat och förhållit sig öppet till det insamlade materialet och den egna förförståelsen. Det är dock inte möjligt att helt utesluta påverkan av förförståelsen menar Polit och Beck (2020).

Gällande *ansvarighet* för detta examensarbete reflekterade författarna att eventuella konsekvenser inte bör uppstå då detta arbete var en sammanställning och översikt av befintliga vetenskaplig forskning. Att belysa det identifierade problemområdet i detta examensarbete ansågs vara till nytta för vidare utveckling inom professionen snarare än att skada professionen och att konsekvenser skulle uppstå.

Respekt har tillämpats genom att granska samtliga artiklar i detta examensarbete gällande deltagares samtycke till deltagande samt artiklarnas godkännande från etisk kommitté. Samtycke från deltagare gällande att inkluderas i detta examensarbete har inte godkänts, dock har inte citat eller deltagares egna ord inkluderats i detta examensarbete vilket lett till att författarna ansåg att deltagares samtycke till de vetenskapliga artiklar som inkluderats i detta arbete räckte.

7 SLUTSATSER

Syftet med examensarbetet var att sammanställa en översikt av patienters erfarenheter av att vårdas isolerat med covid-19-infektion inom slutenvård. Resultatet visade att begränsningar i kontakten med anhöriga, brister i kommunikation och bemötande från sjuksköterskor och övrig sjukvårdpersonal påverkade patienters erfarenheter av vården negativt. Lidande och negativa erfarenheter uppstod som en följd av dessa begränsningar. Samtidigt framkom att patienters erfarenheter påverkades positivt när sjukvårdpersonalens bemötande avspeglade närhet, empati och förståelse för patienters situation. Kontakt med anhöriga förbättrade patienters välbefinnande och möjlighet till återhämtning. Sjuksköterskors och övrig sjukvårdpersonals förhållningssätt, bemötande och delgivning av information framstod som avgörande faktorer för hur patienter erfor vården under isolering.

Författarna anser att syftet med examensarbetet uppfylldes då resultatet tydligt framhöll patienters erfarenheter av att vårdas isolerad med covid-19-infektion inom slutenvård. En tydlig, individanpassad kommunikation samt ett respektfullt bemötande visade sig vara centrala för att främja patienters välbefinnande och återhämtning. Resultatet i detta examensarbete understryker vikten av att sjuksköterskor och övrig sjukvårdpersonal utgår från ett förhållningssätt som präglas av medmänsklighet, lyhördhet och respekt för patienters värdighet för att kunna erbjuda en säker och god vård till patienter som vårdas isolerat med covid-19. Vidare identifieras att förbättring gällande isolerade patienters möjligheter till fysisk kontakt med anhöriga under vården bör genomföras, där alternativa lösningar behöver identifieras för att främja patienters välbefinnande och återhämtning av sjukdom och ohälsa.

8 FÖRSLAG PÅ VIDARE FORSKNING

För att stärka vårdkvaliteten bör framtida forskning fokusera på att förbättra kommunikationen och skapa förutsättningar för vård som främjar närhet, delaktighet och trygghet. Det finns även behov av forskning om hur användning av skyddsutrustning och isolerings rutiner påverkar kommunikationen och tryggheten mellan sjuksköterskor och patienter, samt hur dessa hinder kan minskas. Slutligen behövs mer forskning ur anhörigperspektiv om hur besöksförbudet under pandemin påverkade erfarenheten av att inte kunna vara nära sin sjuka familjemedlem och i stället ha kontakt via digitala medier.

REFERENSLISTA

Artiklarna som är inkluderade i resultatet markeras med *

ALLEA (2023). *Den europeiska kodexen för forskningens integritet*. https://allea.org/wp-content/uploads/2024/04/The-European-Code-of-Conduct-2023-SV.pdf

Almerud Österberg, S. & Rahmqvist, J. (2019). Akut omhändertagande. I A.-K. Edberg & H. Wijk (Red.), *Omvårdnadens grunder hälsa och ohälsa* (3 uppl., s 192-214). Studentlitteratur.

American Psychological Association. (2023). References. https://apastyle.apa.org/stylegrammar-guidelines/references

Billhult, A. (2023a) Analytisk statistik. I M. Henricson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod: Från idé till examination inom vård- och hälsovetenskap* (3 uppl., s. 285-294). Studentlitteratur.

Billhult, A. (2023b). Enkäter. I M. Henricson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod: Från idé till examination inom vård- och hälsovetenskap* (3 uppl., s. 127-139). Studentlitteratur.

Billhult, A. (2023c). Kvantitativ metod och stickprov. I M. Henricson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod: Från idé till examination inom vård- och hälsovetenskap* (3 uppl., s. 103-114). Studentlitteratur.

Carman Copel, L., Lengetti, E., McKeever, A., Pariseault, C., & Smeltzer, S. (2022). An uncertain time: Clinical nurse´s first impressions during the COVID-19 pandemic. *Research in Nursing & Health, 45*(5), 537-548. https://doi-org.ep.bib.mdh.se/10.1002/nur.22265

Cerit, B., & Uzun, L. N (2022). Being a Nurse at the Ground Zero of Care in Turkey During the COVID-19 Pandemic: A Qualitative Study. *Journal of Religion & Health, 61*(1), 827-850. https://doi-org.ep.bib.mdh.se/10.1007/s10943-021-01491-4

*Chadli, S., Nechba Bennis, R., Madani, N., El Fahime, E., Abouqal, R., & Belayachi, J. (2024). Psychological Distress Associated with Enforced Hospital Isolation Due to COVID-19 during the "Flatten the Curve" Phase in Morocco: A Single-Center Cross-Sectional Study. *Healthcare, 12*(5), 548–558. https://doi.org/10.3390/healthcare12050548

*Chang, S.-J., S., Myun, K.G., Hyeong, S.S., & A, K.J. (2023). Isolation and Recovery Experiences of COVID-19 Patients in South Korea: A Qualitative Study. *Korean Journal of Adult Nursing, 35*(3), 212-224. https://doi.org/10.7475/kjan.2023.35.3.212

*Cheong, D., Chróinín., Chiang, L., & Rolls, K. (2025). ´I was there because I needed to be there´: A qualitative study of the experience of older adults hospitalised with COVID-

19 in Australia. *Australasian Journal of Ageing, 44*(1), 1-9. https://doi-org.ep.bib.mdh.se/10.1111/ajag.13412

*Choi, J.-Y. & Kim, K. (2024). Psychosocial Factors and Quality of Life in Older Adults Discharged After Isolation Due to COVID-19 Infection. *Journal of gerontological nursing, 50*(8), 29-36. https://doi.org/10.3928/00989134-20240703-03

Craw, S., Buckley, T.M., & Miller-Dag, M. (2022). "This Isn´t Just Busy, This is Scary": Stress, Social Support, and Coping Experiences of Frontline Nurses During the COVID-19 Pandemic. *Health Communication, 38*(10), 2047-2057. https://doi-org.ep.bib.mdh.se/10.1080/10410236.2022.2051270

Demirci, A.D., Oruc, M., & Kabukcuoglu, K. (2020). ´It was difficult, but our struggle to touch lives gave us strength´: The experience of nurses working on COVID-19 wards. *Journal of Clinical Nursing, 30*(5-6), 732-741. https://doi-org.ep.bib.mdh.se/10.1111/jocn.15602

Eriksson, K. (2018). *Vårdvetenskap: Vetenskapen om vårdandet- om det tidlösa i tiden.* Liber.

Folkhälsomyndigheten. (2023). *Pandemiberedskap.* https://www.folkhalsomyndigheten.se/contentassets/d6cbc106f87e45a8acbac31165d881dc/pandemiberedskap-hur-samhallets-aktorer-kan-forbereda-sig.pdf

Friberg, F. (2022a). Att göra en litteraturöversikt av kvantitativ och kvalitativ forskning. I F. Friberg (Red.), *Dags för uppsats - vägledning för litteraturbaserade examensarbeten* (4 uppl., s. 185-200). Studentlitteratur.

Friberg, F. (2022b). Bilaga III Granskningsfrågor för kvalitativa respektive kvantitativa studier. I F. Friberg (Red.) *Dags för uppsats – vägledning för litteraturbaserade examensarbeten* (4 uppl., s. 239–240). Studentlitteratur.

Friberg, F. (2022c). Tankeprocessen under examensarbetet. I F. Friberg (Red.) *Dags för uppsats – vägledning för litteraturbaserade examensarbeten* (4 uppl., s. 41-56). Studentlitteratur.

Gualandi, R., Ivziku, D., Caruso, R., Di Giacinto, C., Lommi, M., Tartaglini, D., & De Benedictis, A. (2023). Nurse-Patient Communications and Relationship When Wearing Personal Protective Equipment: Nurse´s Experience in a COVID-19 Ward. *Healthcare, 11*(13), 1960-1974. https://doi.org/10.3390/healthcare11131960

Gunawan, J., Aungsuroch, Y., Marzilli, C., Fisher, M.L., Nazliansyah., Sukarna, A. (2021). A phenomenological study of the lived experience of nurses in the battle of COVID-19. *Nursing Outlook, 69*(4), 652-659. https://doi.org/10.1016/j.outlook.2021.01.020

Harris, M.L., McLeod, A., & Titler, M. G. (2023). Health Experiences of Nurses during the COVID-19 Pandemic: A Mixed Methods Study. *Western journal of Nursing Research, 45*(5), 443-454. https://doi-org.ep.bib.mdh.se/10.1177/01939459221148825

*Heidaranlu, E., Moayed, M.S., & Parandeh, A. (2024). Spiritual-Cultural Needs as the Main Causative Factor of Death Anxiety in Iranian COVID-19 Patients: A Qualitative Study. *Journal of Religion and Health, 63*(1), 817-837. https://doi.org/10.1007/s10943-023-01972-8

Hellberg, S., & Karlsson, E.K. (2023). Informationssökning. I M. Henricson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod: Från idé till examination inom vård- och hälsovetenskap* (3 uppl., s 85-102). Studentlitteratur.

Henricson, M. (2023a) Diskussion. I M. Henricson (Red.) *Vetenskaplig teori och metod: Från idé till examination inom vård- och hälsovetenskap* (3 uppl., s. 491-500). Studentlitteratur.

Henricson, M. (2023b) Forskningsprocessen. I M. Henricson (Red.) *Vetenskaplig teori och metod: Från idé till examination inom vård- och hälsovetenskap* (3 uppl., s. 45-60). Studentlitteratur.

Henricson, M. & Billhult, A. (2023) Kvalitativ metod. I M. Henricson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod: Från idé till examination inom vård- och hälsovetenskap* (3 uppl., s. 115-126). Studentlitteratur.

*Hsiao, C.T., Sun, J.J., Chiang, Y.H., Chen, H.L., & Liu, T.Y. (2021). Experience of patients with COVID-19 in hospital isolation in Taiwan. *Nursing & Health Sciences, 23*(4), 888-897. https://doi-org.ep.bib.mdh.se/10.1111/nhs.12878

Hällgren-Graneheim, U., Lindgren, B.-M., & Lundman, B. (2023) Kvalitativ innehållsanalys. I M. Henricson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod: Från idé till examination inom vård- och hälsovetenskap* (3 uppl., s. 295-312). Studentlitteratur.

Hälso- och sjukvårdslagen (SFS 2017:30). Socialdepartementet. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/halso-och-sjukvardslag-201730_sfs-2017-30/

Isaac, B., Downing, C. & Ndlovu, N. (2025). Experiences of registered nurses providing care of COVID-19 patients at Sir Ketumile Masire Teaching Hospital and Sekgoma Memorial isolation centre. *SAGE open nursing, 11*, 1-11. https://doi.org/10.1177/23779608251338369

Kalateh Sadati, A., Zarei, L., Shahabi, S., Heydari, S. T., Taheri, V., Jiriaei, R., Ebrahimzade, N., & Lankarani, K. B. (2021). Nursing experiences of COVID-19 outbreak in Iran: A qualitative study. *Nursing Open, 8*(1), 72–79. https://doi.org/10.1002/nop2.604

Kjellström, S. (2023a). Forskningsetik. I M Henricson (Red.) *Vetenskaplig teori och metod: Från idé till examination inom vård- och hälsovetenskap* (3 uppl., s. 61-83). Studentlitteratur.

Kjellström, S. (2023b). Tematisk analys. I M Henricson (Red.) *Vetenskaplig teori och metod: Från idé till examination inom vård- och hälsovetenskap* (3 uppl., s. 313-331). Studentlitteratur.

Lindahl, B., & Skyman, E. (2019). Kroppen, kroppsligvård och hygien. I A-K. Edberg & H. Wijk (Red.), *Omvårdnadens grunder: hälsa och ohälsa* (3 uppl., s. 67-92). Studentlitteratur.

*Lundberg, T., Falk, E., Alvariza, A., Åkerman, E., Dahl, O., Nilsson, M., & Anmyr,L. (2024). Being between life and death- experiences of COVID-19 survivors 12 to 18 months after being treated in intensive care. *International Journal of Qualitative Studies on Health and Well-being, 19*(1), 1-11. https://doi.org/10.1080/17482631.2024.2398223

Mårtensson, J. & Fridlund, B. (2023). Vetenskaplig kvalitet i examensarbete. I M. Henricson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod: från idé till examination inom vård- och hälsovetenskap* (3 uppl., s. 473-489). Studentlitteratur.

Norman, E.M., Kowalski Ortu, M., Sabatini, R., Jones, C.S., & Silverstein, W. (2025). A longitudinal qualitative study of clinical nurses caring för hospitalized adults during the first fifteen months of COVID-19: lessons in professional survival and leadership. *BMC Nursing, 24*(1), 1-12. http://dx.doi.org.ep.bib.mdh.se/10.1186/s12912-025-03628-2

Patientsäkerhetslagen (SFS 2010:659). Socialdepartementet. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/patientsakerhetslag-2010659_sfs-2010-659/

Polit, D.F., & Beck, C.T. (2020). *Nursing research- Generating and Assessing Evidence for Nursing Practice*. Wolters Kluwer.

Priebe, G., & Landström, C. (2023). Den vetenskapliga kunskapens möjligheter och begränsningar- grundläggande vetenskapsteori. I M. Henricson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod: Från idé till examination inom vård- och hälsovetenskap* (3 uppl., s. 27-44). Studentlitteratur.

* Reay, A., Dismore, L., Aujayeb, A., Dotchin, C., Tullo, E., Steer, J. & Swainston, K. (2024). Analysing the patient experience of COVID-19: Exploring patients' experiences of hospitalisation and their quality of life post discharge. *Journal of clinical nursing, 33*(9), 3634-3641. https://doi.org/10.1111/jocn.17194

Segesten, K. (2022a) Användbara texter. I F. Friberg (Red.) *Dags för uppsats – vägledning för litteraturbaserade examensarbeten* (4 uppl., s. 65-78). Studentlitteratur.

Segesten, K. (2022b). Att välja ämne och modell för sitt examensarbete. I F. Friberg (Red.), *Dags för uppsats - vägledning för litteraturbaserade examensarbeten* (4 uppl., s. 139-143). Studentlitteratur.

*Shaban, R.Z., Nahidi, S., Sotomayor-Castillo, C., Li, C., Gilroy, N., O´Sullivan, M., Sorrell, T.C., White, E., Hackett, K., & Bag, S. (2020). SARS-CoV-2 infection and COVID-19: The lived experience and perceptions of patients in isolation and care in an Australian healthcare setting. *American Journal of Infection Control, 48*(12), 1445-1450. https://doi-org.ep.bib.mdh.se/10.1016/j.ajic.2020.08.032

Smittskyddslagen (SFS 2004:168). Socialdepartementet. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/smittskyddslag-2004168_sfs-2004-168/

Socialstyrelsen. (u.å). *Socialstyrelsens termbank*. https://termbank.socialstyrelsen.se/

*Sun, N., Wei, L., Wang, H., Wang, X., Gao, M., h,X., & Shi, S. (2021). Qualitative study of the psychological experience of COVID-19 patients during hospitalization. *Journal of Affective Disorders, 278*, 15- 22. https://doi.org/10.1016/j.jad.2020.08.040

Svensk sjuksköterskeförening. (2024). Kompetensbeskrivning för legitimerad sjuksköterska. https://swenurse.se/download/18.63d77b1e18bf5c2bfaa40841/1701244747726/Kompetensbeskrivning%20legitimerad%20sjuksko%CC%88terska%202024.pdf

*Wang, J.-Y., Wei, L.-L., Li, H.-T., Zhang, Y., Li, Q.-Q., Pan, Y.-S., Wang, G. & Wei, H. (2022). A qualitative exploration of the psychological experience of patients hospitalized with covid-19. *Holistic nursing practice, 36*(1), 37-45. https://doi.org/10.1097/HNP.0000000000000491

White, J.H. (2021). "It was never enough": The meaning of nurses' experiences caring for patients during the COVID-19 pandemic. *Issues in mental health nursing, 42*(12), 1084-1094. https://doi.org/10.1080/01612840.2021.1931586

Willman, A. (2019). Hälsa och välbefinnande. I A.-K. Edberg & H. Wijk (Red.), *Omvårdnadens grunder: Hälsa och ohälsa* (5 uppl., s. 31-48). Studentlitteratur.

World Health Organization. (u.å). *Coronavirus disease (COVID-19)*. https://www.who.int/health-topics/coronavirus#tab=tab_1

Östlundh, L. (2022). Informationssökning. I F. Friberg (Red.), *Dags för uppsats: vägledning för litteraturbaserade examensarbete* (4 uppl., s. 79-110). Studentlitteratur.

BILAGA A SÖKMATRIS

Databas Datum	Sökord	Avgränsningar	Antal träffar	Antal läst abstract	Antal lästa hela artiklar	Antal valda artiklar	Valda artiklar till resultatet, se Bilaga C.
CINAHL Plus 250902	TI (Covid-19 patients) AND qualitative study AND hospitalization	Peer-review. Engelskspråkig. 2020-2025.	58	17	10	1	Qualitative study of the psychological experience of COVID-19 patients during hospitalization
CINAHL Plus 250902	Patient isolation AND hospital isolation AND Patient experiences AND Patient recovery AND covid-19	Peer-review. 2020-2025. Engelskspråkig.	21	14	9	2	Isolation and Recovery Experiences of COVID-19 Patients in South Korea: A Qualitative Study Experience of patients with COVID-19 in hospital isolation in Taiwan.
CINAHL Plus 250908	patient attitude AND covid-19 AND hospital isolation AND psychosocial factors	Peer-review, Engelskspråkig, 2020-2025	83	9	3	1	Psychological Distress Associated with Enforced Hospital Isolation Due to COVID-19 during the "Flatten the Curve" Phase in Morocco: A Single-Center Cross-

							Sectional Study
CINAHL Plus 250912	Covid-19 patients AND hospital AND patient experience AND qualitative study AND anxiety	Peer-review. Engelskspråkig. 2020-2025.	64	6	2	1	Spiritual-Cultural Needs as the Main Causative Factor of Death Anxiety in Iranian COVID-19 Patients: A Qualitative Study.
CINAHL Plus 250912	Patient experience AND COVID-19 survivor AND hospital AND qualitative study	Peer-review. Engelskspråkig. 2022-2025	11	11	6	1	Being between life and death—experiences of COVID-19 survivors 12 to 18 months after being treated in intensive care.
CINAHL Plus 250915	covid-19 AND (hospital or hospitalization) AND XB (patient experience) AND XB (psychological experiences) AND XB	Peer-review, Engelskspråkig. 2020-2025	123	18	7	2	A qualitative exploration of the psychological experience of patients hospitalized with covid-19 Analysing the patient experience of COVID-19: Exploring patients' experiences of hospitalisatio

	(qualitative study)						n and their quality of life post discharge
PubMed 250908	(patient isolation[MeSH Terms]) AND (hospital isolation)) AND (covid-19)) AND (hospitalised)) AND (patient experience)) AND (isolation)	2020-2025 English	60	12	4	2	'I was there because I needed to be there': A qualitative study of the experience of older adults hospitalised with COVID-19 in Australia SARS-CoV-2 infection and COVID-19: The lived experience and perceptions of patients in isolation and care in an Australian healthcare setting
PubMed 250926	Covid-19 infection AND Isolation AND Hospital AND psychosocial AND Risk factors	Engelska, 2020-2025	56	9	2	1	Psychosocial Factors and Quality of Life in Older Adults Discharged After Isolation Due to COVID-19 Infection

BILAGA B KVALITETSGRANSKNING

Frågor i kvalitetsgranskning utifrån Friberg (2022b).

1. Finns det en tydligt beskriven problemformulering?
2. Finns det ett tydligt beskrivet syfte?
3. Är metoden tydligt beskriven?
4. Finns en tydlig beskrivning av urvalet?
5. Svarar resultatet på syftet?
6. Framförs resultatet på ett tydligt sätt?
7. Förs det en diskussion kring den valda metoden?
8. Förs det en diskussion kring resultatet?
9. Framförs etiska resonemang?

Artikel	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	Kvalitetspoäng
1.	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	9/9
2.	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	9/9
3.	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	9/9
4.	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	9/9
5.	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	9/9
6.	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	9/9
7.	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	9/9
8.	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	9/9
9.	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	9/9
10.	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	9/9
11.	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	9/9

Kvalitetspoängen definierades enligt följande: 0-5 poäng= låg kvalitet, 6-7 poäng= medel kvalitet och 8-9 poäng= hög kvalitet.

BILAGA C ARTIKELMATRIS

Författare/Titel/ Tidskrift/År/Land	Syfte	Metod	Resultat	Kvalitetspoäng
1. Chadli, S., Nechba Bennis, R., Madani, N., El Fahime, E., Abouqal, R., & Belayachi, J. Psychological Distress Associated with Enforced Hospital Isolation Due to COVID-19 during the "Flatten the Curve" Phase in Morocco: A Single-Center Cross-Sectional Study Health care 2024 Maracko	The main objective to assess the psychological distress of patients undergoing enforced hospital isolation during the initial phase of the COVID-19 pandemic in Morocco	Ansats: Kvantitativ tvärsnittsstudie Deltagare: 200 patienter Datainsamlingsmetod: Hospital Anxiety and Depression Scale (HADS). Enkätfrågor med självskattningsskala Analysmetod: Statistisk analysmetod med analytisk och beskrivande statistik.	42,5 % respektive 43% av patienter rapporterades över gränsvärdet för ångest respektive depression i undersökningen med koppling till att vårdas isolerat för covid-19.	9/9
2. Chang, S.J., Geun M.K., Sim, S.H., & K, J.A. Isolation and Recovery Experiences of COVID-19 Patients in South Korea: A Qualitative Study Korean Journal of Adult Nursing 2023 Korea	The purpose was to investigate and create an understanding of COVID-19 infected patients' experiences of isolation care and early recovery in the course of the disease.	Ansats: Kvalitativ ansats Deltagare: 10 patienter Datainsamlingsmetod: Intervjuer Analysmetod: Kvalitativ innehållsanalys	Resultatet visar att deltagarna upplevde brist på empati, information och kommunikation från vårdarna. Vidare beskrevs patienters känslor av skuld, maktlöshet och oro relaterat till vården och sjukdomstillstånd det.	9/9
3. Cheong, D., Chróinín, D.N., Chiang, L., & Rolls, K. 'I was there because I needed to be there': A	To explore the experiences of older adult patients hospitalised	Ansats: Kvalitativ ansats Deltagare: 16 patienter	En del av patienter uppgav att vården i isolering	9/9

qualitative study of the experience of older adults hospitalised with COVID-19 in Australia Australasian journal on ageing 2024 Australien	with COVID-19 infection.	Datainsamlingsmetod: Intervjuer Analysmetod: Tematisk analysmetod	påverkade det psykiska välbefinnandet. Dock framkom att patienter även uppger positiva upplevelser relaterade till att vårdas isolerat på sjukhuset.	
4. Choi, J-Y & Kim, K. Psychosocial Factors and Quality of Life in Older Adults Discharged After Isolation Due to COVID-19 Infection Journal of gerontological nursing 2024 Sydkorea	To identify the impact of psychosocial factors on quality of life of older adults hospitalized and isolated after contracting coronavirus disease 2019 (COVID-19).	Ansats: Kvantitativ beskrivande korrelationsstudie Deltagare: 117 patienter Datainsamlingmetod: Enkäter Analysmetod: Statistisk analysmetod med analytisk statistik.	33,3% av deltagarna rapporterade hög risk för PTSD. 21,4% rapporterade svåra depressiva symtom.	9/9
5. Heidaranlu, E., Moayed, M-S., & Parandeh, A. Spiritual-Cultural Needs as the Main Causative Factor of Death Anxiety in Iranian COVID-19 Patients: A Qualitative Study. Journal of Religion & Health 2024 Iran	This study aims to perceive psychological experiences in COVID-19 patients in Iran.	Ansats: kvalitativ ansats Deltagare: 20 patienter Datainsamlingsmetod: Intervjuer Analysmetod: kvalitativ innehållsanalys	Iranska Covid-19 patienter upplevde stark dödsångest, främst på grund av ouppfyllda andliga och kulturella behov. Ensamhet, oro för familjen och osäkerhet kring sjukdom och behandling ökade ångesten. Rädsla för att dö	9/9

			utan religiösa ritualer var vanlig, men religiös tro kunde lindra rädslan för vissa. Studien visar att kulturella och andliga behov är viktiga för att stödja patienters psykiska hälsa.	
6. Hsiao, C-T., Sun, J-J., Chiang, Y-H., Chen, H-L., & Liu, T-Y. Experience of patients with COVID-19 in hospital isolation in Taiwan. Nursing & Health Sciences. 2021 Taiwan	The purpose was to explore the isolation experiences of patients' with covid-19 in a hospital in Taiwan	Ansats: Kvalitativ ansats Deltagare: 9 patienter Datainsamlingsmetod: Intervjuer Analysmetod: Colaizzis fenomenologiska analysmetod	Resultaten visade att sjukhusisolering påverkar patienter markant gällande den fysiska och psykiska hälsan samt andligt och socialt. Patienter som behandlades isolerat stod inför en större kamp för tillfrisknande.	9/9
7. Lundberg, T., Falk, E., Alvariza, A., Åkerman, E., Dahl, O., Nilsson, M., & Anmyr, L. Being between life and death- experiences of COVID-19 survivors 12 to 18 months after being treated in intensive care.	The aim was to explore the experiences of care, psychosocial support, and psychosocial wellbeing among patients treated för COVID-19 in intensive care 12	Ansats: Kvalitativ ansats Deltagare: 20 patienter Datainsamlingsmetod: Intervjuer Analysmetod: kvalitativ innehållsanalys	Patienter påverkades av covid-19 med rädsla, osäkerhet och oro för återhämtningen . Vården beskrevs som kaotisk med stressad personal.	9/9

International Journal of Qualitative Studies on Health and Well-being 2024 Sverige	to 18 months after discharge.		Besöksrestriktioner försämrade patienters psykosociala välbefinnande.	
8. Reay, A., Dismore, L., Aujayeb, A., Dotchin, C., Tullo, E., Steer, J., & Swainston, K. Analysing the patient experience of COVID-19: Exploring patients' experiences of hospitalisation and their quality of life post discharge Journal of clinical nursing 2024 England	The aim was to gain an understanding of the patient experience during hospital stay for COVID-19 and the impact of COVID-19 on the patients quality of life after covid-19 infection.	Ansats: Kvalitativ ansats Deltagare: 10 patienter Datainsamlingsmetod: Intervjuer Analysmetod: Tematisk analysmetod	Patienter beskrev att deras psykiska välbefinnande inte prioriterades utan försummades i sjukhusmiljön. Symtomen av sjukdomen samt användandet av skyddsutrustning försvårade kommunikationen med personalen. Känslor av ensamhet och isolering rapporterades.	9/9
9. Shaban, R., Nahidi, S., Sotomayor-Castillo, C., Li, C., Gilroy, N., O'Sullivan, M., Sorrel, T., White, E., Hackett, K., & Bag, S. SARS-CoV-2 infection and COVID-19: The lived experience and perceptions of patients in isolation and care in an Australian healthcare setting	The aim was to investigate patients' experiences of isolation care related to COVID-19 infection in Australia.	Ansats: Kvalitativ ansats Deltagare: 11 patienter Datainsamlingsmetod: Intervjuer Analysmetod: 7-stegs analysmetod enligt Diekelmann, Allen och Tanners.	Patienter hade både positiva och negativa upplevelser av isolering. Patienter både berömde vården kvalitet dock rapporterades även psykisk smärta, ensamhet, begränsad fysisk rörlighet och	9/9

American Journal of Infection Control 2020 Australien			kommunikation samt utmaningar med språkliga barriärer.	
10. Sun, N., Wei,L., Wang, H., Wang, X., Gao, M., Hu, X., & Shi, S. Qualitative study of the psychological experience of COVID-19 patients during hospitalization Journal of Affective Disorder 2021 Kina	The aim was to explore the psychology of COVID-19 patients during hospitalization.	Ansats: Kvalitativ ansats Deltagare: 16 patienter Datainsamlingsmetod: Intervjuer Analysmetod: Colaizzis fenomenologiska metod	COVID-19-patienter upplevde rädsla, förnekelse och stigma som senare övergick i acceptans. De största stressfaktorerna var sjukdomens karaktär, karatän och oro för familjen, men resultatet visade också tacksamhet för livet, familjen och nytt mod.	9/9
11. Wang, J-Y., Wei, L-L., Li, H-T., Zhang, Y., Li, Q-Q., Pan, Y-S., Wang, G., & Wei, H. A qualitative exploration of the psychological experience of patients hospitalized with covid-19 Holistic nursing practice 2022 England	The aim was to understand the psychological experience of patients hospitalized with COVID-19	Ansats: Kvalitativ ansats Deltagare: 25 patienter Datainsamlingsmetod: Intervjuer Analysmetod: Colaizzis fenomenologiska metod	Patienter beskrev att isolering från anhöriga var överväldigande. Patienter beskrev en oro för sina familjemedlem mar och att inte få vara nära sina anhöriga när även de insjuknade i covid-19. Vidare beskrevs stigma relaterat till	9/9

			covid-19 infektion.	

Box 883, 721 23 Västerås **Tfn:** 021-10 13 00
Box 325, 631 05 Eskilstuna **Tfn:** 016-15 36 00
E-post: info@mdh.se **Webb:** www.mdu.se